

AP7

Hållbarhetsredovisning 2018

DEBATT

Investeringsbehoven i vatten- och VA-näten är mycket stora i Sverige. Men många kommuner upplever att de inte har råd och i det politiskt känsliga att höja takorna. Vi bidrar gärna till investeringen, skriver **vdarna för SPP och 7e AP-fonden**.

Släpp in kapital i VA-näten

Vatten- och VA-näten är mycket stora i Sverige. Men många kommuner upplever att de inte har råd och i det politiskt känsliga att höja takorna. Vi bidrar gärna till investeringen, skriver vdarna för SPP och 7e AP-fonden.

Di Hållbart näringsliv

Vill du som hållbarhetsproffs ha daglig och fördjupad läsning finns omvärldsbekavning. Klicka här

AP7 vill stoppa lobbying mot Parisavtalets intentioner

Ett 70-tal pensionsförvaltare som kontrollerar investeringar

"Vi ska komma till överens om hur vi ska hantera klimatet"

AMWATCH

Independent news about Nordic asset management

AP7 leads investor group challenging major European gas emitters

BY SØREN RATHJØY TOST
Published: 29.10.18 at 13:44

A EUR 1.76 billion group of investors led by Swedish national pension fund AP7 is taking 55 major European greenhouse gas emitters to task over their approach to climate lobbying. Nordic companies are among the targets.

Further reading
Why Peter Mosback left his job - and hasn't found a new one yet
What's so funny about... (USD 1 billion)? The Norwegians who manage it

Opinion FTfm + Add to myFT

Swedish pension fund takes on Mark Zuckerberg and wins

Retreat on share reclassification is a victory for shareholders, says Richard Gröthheim

MARKET INTELLIGENCE

Di Håll

Vill du som hållbarhetsproffs ha daglig och fördjupad läsning finns vår omvärldsbekavning. Klicka här

"Vatten kräver samma summor som el och telekom"

AP7 beslöt tvungen att investera 1,5 miljarder kronor - i sådant som vaktaren KBI är

Sign in Search The Guardian International edition

Rio Tinto faces \$84bn shareholder revolt over membership of Minerals Council

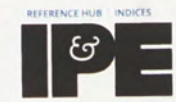
Global shareholders file motion calling for rethink on membership of coal lobby groups

INVESTMENT EUROPE

Equities Fixed Income Alternative Investments Multi-Asset Passive Themes

Sustainability focus of AP7, Alecta, SPP, AP4 participation at G20

SECTIONS

AP7 picks KBI and Impax for SEK3bn green impact mandates

29 MAY 2018 BY RACHEL FOXSEN

Swedish national pension fund AP7 has awarded two "green impact investment" mandates totalling SEK3bn (€294m).

The SEK427bn pension fund, which manages the default option within Sweden's premium pension system, said it had picked Ireland's KBI Global Investors and UK-based fund manager Impax Asset Management to invest in companies that contribute to solutions for climate and environmental problems.

KBI Global Investors is to run a clean-water mandate linked to one of the UN's Sustainable Development Goals, while Impax Asset Management has been given a wider climate and environmental mandate that relates to several global sustainability targets.

FINANCIAL TIMES

GRAPHICS OPINION WORK & CAREERS LIFE & ARTS HOW TO SPEND IT

FTfm Shareholder activism + Added

Investors challenge 55 companies over commitment to climate change

\$2tn group calls out carmakers and oil corporations on 'behind scenes' lobbying

*AP7s... together with its managers to develop measures and methods for... the

Innehåll

- 2 VD-ord: Fara i dröjsmål
- 4 Om AP7
- 6 AP7:s arbete som hållbar ägare
- 8 AP7:s roll för en hållbar utveckling
- 10 Så arbetar AP7 som pådrivare för en hållbar utveckling
- 13 Experten om röstning på bolagsstämmor
- 14 State Street – passiv investerare men aktiv ägare
- 17 Vårt temaarbete
- 18 Tema **Färskvatten**
- 20 Tema **Lobbying** – Framgång för ökad transparens
- 22 Tema **Arbetsvillkor inom gröna näringar**
- 24 På spararnas villkor
- 26 GRI-komplement
- 30 GRI-index
- 32 Q&A
- 34 Svarta listan

”Under 2018 fortsatte vi att utveckla vårt ägarstyrningsarbete”
Sid 2–3

Richard Gröttheim, vd AP7
ser fortfarande möjligheter trots de stora klimatutmaningarna vi står inför.

”Eftersom hållbarhetsutmaningarna är globala ser vi det som en stor fördel att kunna påverka brett i globala systemfrågor”
sid 6–7

Så funkar institutionell röstning
sid 13

Oscar Bergman, vd för Nordic Investor Services, beskriver trenderna inom internationell ägarstyrning.

AP7

AP7 i korthet. AP7 är en statlig myndighet som har i uppdrag att förvalta premiepensionsmedel åt svenska folket. Idag placerar över fyra miljarder svenskar sin premiepension i AP7 Såfa. Kapitalet uppgår till cirka 500 miljarder kronor vilket innebär ett stort ansvar att förvalta. AP7:s förvaltning sker uteslutande i pensionsspararnas intresse, såväl pensionärer idag som i framtiden.

AP7 är en universell ägare. Med investering i nästan 3 000 bolag över hela världen kan vi agera som ägare på bred front och lång sikt, med hela marknadens bästa för ögonen. Genom att vara en aktiv universell ägare tillvaratar AP7 både nuvarande och framtida sparares finansiella intressen.

AP7:s ägarstyrning syftar i första hand till en positiv effekt på den långsiktiga avkastningen för hela marknaden, snarare än för enskilda bolag.

AP7 (20181231). Förvaltad kapital: **460 miljarder kronor**
Antal sparare: **över 4 miljarder sparare**
Investeringsportfölj: **3000 bolag världen över**
Antal anställda: **37 personer**

Tema
klimatlobbying
sid 20–21

Inom temaarbetet går AP7 på djupet med viktiga frågor. Inom temat klimatlobbying har AP7 **samarbetat med Church of England** och skapat goda resultat.

99 Den som inte vill eller kan välja ska få minst lika bra pension som andra – det är det vi jobbar för

Om AP7:s uppdrag sid 4–5

”Som **universell ägare** ska AP7 på ett transparent sätt använda alla tillgängliga verktyg för att påverka aktiemarknaden i en hållbar riktning”

Johan Florén och **Charlotta Dawidowski Sydstrand** beskriver AP7:s arbete med ägarstyrning.

AP7:s roll för en hållbar utveckling sid 8–12

Som global ägare av aktier kan vi göra störst nytta som **pådrivare, möjliggörare** och **kunskapspridare**.

“Index funds must be activists to serve investors” sid 14–16

State Street förvaltar ofantliga 3 000 miljarder dollar. Läs **intervjun med State Streets vd Cyrus Taraporevala** och hans tankar om aktivt ägande med passivt kapital.

På spararnas villkor sid 24–25

Spararna har ett stort informationsunderläge i pensionssystemet. AP7 arbetar därför **aktivt med folkbildande** kommunikation om pension och hållbarhetsfrågor.

Ta det **kallt** när det **krisar**

Ett råd från AP7 om din premiepension

Fara i dröjsmål

Vi var nog många som fick oss ytterligare en tankeställare när FN:s klimatpanel IPCC presenterade sin senaste rapport i höstas. Den visade att redan vid 1,5 graders uppvärmning blir följderna mycket allvarliga. Lyckas vi till exempel begränsa uppvärmningen till målet 2 grader förväntas 99 procent av världens korallrev ändå ha dött. Men det finns fortfarande en chans att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader om vi under det kommande decenniet lyckas minska utsläppen och öka ekosystemens upptag av växthusgaser.

Som ägare har vi möjlighet att göra skillnad. Under 2018 fortsatte vi att utveckla vårt ägarstyrningsarbete, framför allt genom klimatrelaterade aktieägarförslag på nya marknader. Vi inledde också ett projekt mot Europas 55 största utsläppsbolag tillsammans med Church of England och BNP Paribas för att genomlysas bolagens lobbyarbete kring klimatlagstiftning. Det projektet fortsätter under 2019. Utan effektiv nationell klimatlagstiftning kommer Parisavtalet att förlora en stor del av sitt värde.

AP7:s viktigaste bidrag till en hållbar utveckling är som aktiv ägare. Därtill finansierar vi sedan tidigare lösningar på klimatproblem inom ramen för våra onoterade tillgångar och i ränteportföljen. Under 2018 sjösatte vi också ett grönt mandat i den noterade aktieportföljen med inriktning på färskvatten och klimat i linje med FN:s sjätte och trettonde globala hållbarhetsmål.

Utvecklingen av det internationella normverket är också en central fråga för AP7 med tanke på vårt universella perspektiv på aktiemarknaden. Det tar sin utgångspunkt i internationella politiska överenskommelser med brett demokratiskt stöd och utgör en gemensam värdegrund som aktiva ägare runt om i världen kan enas kring. Därför har jag under året personligen deltagit i bland annat FN:s klimatvecka och världsbankens investerarforum i anslutning till G20-mötet i Buenos Aires.

Naturligtvis är det företagen som måste sänka utsläppen för att vi ska få stopp på uppvärmningen, och politiker som måste träffa internationella överenskommelser och stifta nationella lagar, men som ägare kan vi vara länken som kopplar samman principerna och genomförandet av åtgärderna. Och ska man ta fasta på ljuspunkterna kan man konstatera att det globala engagemanget från investerare aldrig har varit större.

Richard Gröttheim
vd AP7

Om AP7

”Den som inte vill eller kan välja ska få minst lika bra pension som andra – det är det vi jobbar för

Vårt uppdrag. AP7 har sedan premiepensions-systemet infördes år 2000 haft i uppdrag att förvalta premiepensionsmedel i det statliga förvalsalternativet, AP7 Såfa (Statens årskullsförvaltningsalternativ). Utifrån vårt uppdrag ska förvaltningen ske på ett sätt så att spararna känner sig trygga och får bra avkastning utan att behöva vara aktiva på fondtorget.

Utifrån uppdraget ska AP7 hålla en tydlig profil i ansvarsfrågor. AP7 har ett ansvar gentemot framtida generationer och mot omvärlden i både förvaltning och ägarstyrning. Det innebär bland annat att kommunikationen om pensionen ska anpassas till spararnas förutsättningar och vara folkbildande.

Som universell ägare ska AP7 på ett transparent sätt använda alla tillgängliga verktyg för att påverka aktiemarknaden i en hållbar riktning samt kontinuerligt utveckla nya kunskaper och metoder. Det betyder också att AP7 ska ta ansvar för hur pensionspengarna investeras och delta i debatten kring hållbarhet och ansvarsfulla investeringar.

Vår värdegrund.

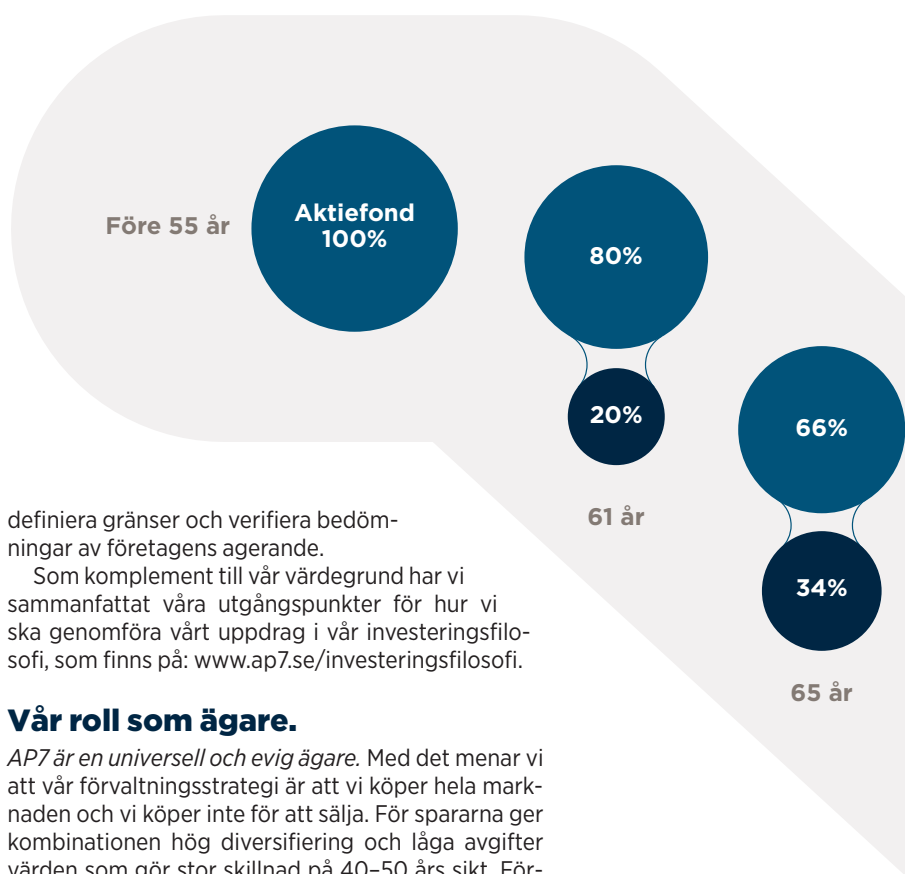
AP7 är en svensk myndighet med demokrati som ett grundläggande värde i sättet att se på världen. Vår roll är att förverkliga de beslut svenska folkets representanter i riksdag och regering fattar.

Verksamheten ska bedrivas på ett rättssäkert och opartiskt sätt med utgångspunkt i lagar och direktiv. Beslut ska fattas på sakliga grunder och genomföras på ett resurseffektivt sätt med likabehandling som ledstjärna.

För oss betyder hållbarhet bland annat att vi har lika stort ansvar för de som är pensionärer i dag som för de som börjar arbeta idag, eller om 20 år. Om vi maximerar dagens pensioner på bekostnad av framtida sparare har vi inte tagit det ansvaret.

Som utgångspunkt för vårt arbete med ansvarsfulla investeringar, har vi de värdenormer som präglar de internationella konventioner som Sverige undertecknat när det gäller miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och korruption. Vi uppfattar normerna som överordnade olika former av sociala, religiösa och ekonomiska särintressen. Det ligger väl i linje med myndighetsrollen och kan antas spegla rättsuppfattningen hos den breda befolkningsgrupp som spararna utgör.

I tillämpningen av värdegrunden spelar riktlinjer från internationella organisationer som OECD, ILO och andra FN-organ en central roll, både för att

definiera gränser och verifiera bedömningar av företagets agerande.

Som komplement till vår värdegrund har vi sammanfattat våra utgångspunkter för hur vi ska genomföra vårt uppdrag i vår investeringsfilosofi, som finns på: www.ap7.se/investeringsfilosofi.

Vår roll som ägare.

AP7 är en universell och evig ägare. Med det menar vi att vår förvaltningsstrategi är att vi köper hela marknaden och vi köper inte för att sälja. För spararna ger kombinationen hög diversifiering och låga avgifter värden som gör stor skillnad på 40–50 års sikt. Förvaltningsstrategin påverkar ägarstyrningsarbetet. Med 460 miljarder kronor investerade i nästan 3000 bolag över hela världen kan vi agera som ägare på bred front och lång sikt, med hela marknads bästa för ögonen.

Som universell ägare får vi del av hela marknads värdetillväxt, men vi får också del av hela marknads problem, vilket i sig kan vara en möjlighet. Därför försöker vi göra en övergripande analys och främst påverka ur ett systemperspektiv. Tillsammans med andra ägare formulerar vi spelregler som stärker hela marknaden och arbetar sedan för att bolagen ska följa reglerna.

Våra placeringar.

AP7 placerar i aktier runt om i världen. Internt arbetar vi främst med förvaltning på den svenska marknaden. För övriga marknader är ambitionen att anlita de skickligaste fondförvaltarna i världen.

Med intern förvaltning menas att placeringsbesluten fattas och verkställs av egna anställda förvaltare.

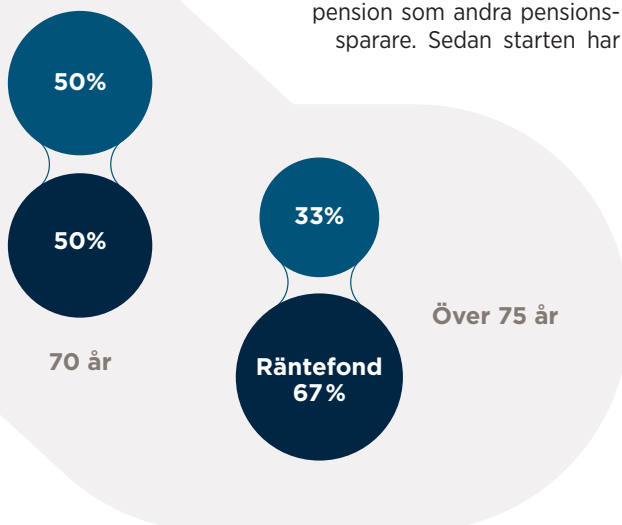
Med extern förvaltning menas att placeringarna görs av särskilt anlitade utomstående kapitalförvaltare enligt AP7:s riktlinjer och kriterier. I valet mellan intern och extern förvaltning tas hänsyn till förväntad kvalitet och kostnad för de olika förvaltningsformerna.

AP7 Aktiefond. AP7 Aktiefond utgör huvuddelen av AP7:s förvaltade kapital. Strategin i AP7 Aktiefond utgår från tre centrala delar; global aktieportfölj, diversifiering och riskramverk. Den globala aktieportföljen är stommen i aktiefonden med bred geografisk och branschmässig spridning i över 3000 aktier. Diversifieringen innebär att AP7 Aktiefond sprider och effektiviserar risktagandet genom att investera i tillgångar som kompletterar den globala aktieportföljen. För att hantera risknivån och skydda kapitalet tar vi även hjälp av ett systematiskt riskramverk.

AP7 Räntefond. En mindre del av AP7:s förvaltade kapital placeras i räntebärande värdepapper. AP7 Räntefond är en lågriskfond som i huvudsak placerar i svenska stats- och bostadsobligationer.

AP7 Såfa. AP7 Såfa är det statliga förvalsalternativet och är en färdig fondportfölj som består av AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond. Fördelningen mellan fonderna i fondportföljen är anpassad till spararens ålder.

AP7 Såfa passar de som inte vill lägga tid på att bevaka värdepappersmarknaden. Den som inte gör ett aktivt val för sin premiepension får automatiskt sina pensionspengar placerade i AP7 Såfa. Målet är att spararna ska få minst lika bra pension som andra pensions-sparare. Sedan starten har

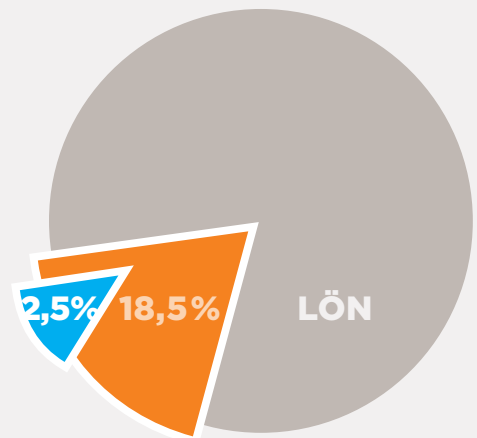
AP7 i genomsnitt gett spararna högre avkastning till lägre avgift än de privata premiepensionsfonderna.

Genom att kombinera byggstensfonderna utifrån spararens ålder får AP7 Såfa en livscykelprofil som anpassar risken efter spararens ålder. Konkret betyder det att spararna har alla pengar placerade i aktiefonden upp till 55 års ålder. Mellan 56–75 år flyttas 3–4 procent av pengarna årligen till räntefonden och efter 75 års ålder ligger två tredjedelar av pengarna i räntefonden så länge spararen lever.

AP7 har även tre andra fondportföljer: AP7 Offensiv, AP7 Balanserad och AP7 Försiktig, som komplement till AP7 Såfa. Fondportföljerna har olika statistiska kombinationer av byggstensfonderna som passar de sparare som själva vill välja risknivå, men inte fonder.

AP7 Såfa är premiepensions-systemets förvalsalternativ, vilket innebär att sparare som inte själva gör ett fondval hamnar i AP7 Såfa automatiskt. Förvalsalternativet anpassar risken efter spararens ålder från och med 56 års ålder. Då ökar andelen räntefond och andelen aktiefond minskar.

AP7 i siffror

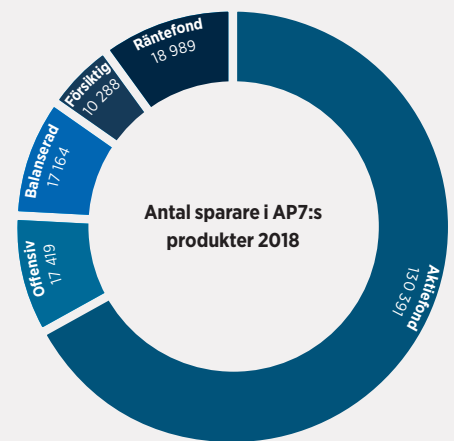
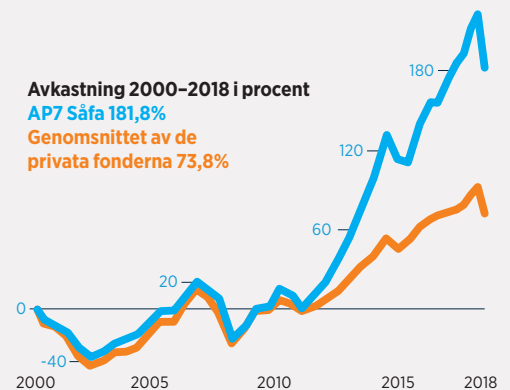

Allmänna pensionen. Varje månad betalar arbetsgivare in 18,5 procent av lönen (upp till 7,5 inkomstbasbelopp) till den allmänna pensionen. Av den allmänna pensionen går 2,5 procent av inbetalningarna till premiepensionen. Resterande 16 procent går till inkomstpensionen.

Avkastning 2000–2018 i procent

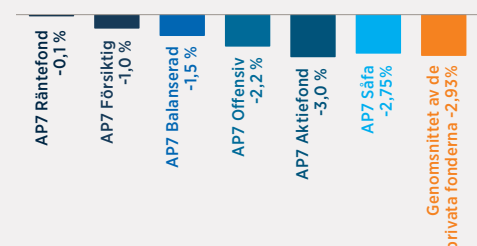
AP7 Såfa 181,8%

Genomsnittet av de privata fonderna 73,8%

Antal sparare AP7 Såfa: 4 202 722

Avkastning 2018

AP7:s arbete som hållbar ägare

Johan Florén,
chef kommunikation och
ägarstyrning AP7

AP7 är en universell ägare med innehav i över 3000 bolag över hela världen. Med stort ägande kan AP7 agera på bred front och lång sikt. Johan Florén, chef för kommunikation och ägarstyrning, och Charlotta Dawidowski Sydstrand, hållbarhetsstrateg, förklarar AP7:s arbete som hållbar ägare.

AP7 förvaltar premiepensionen åt 4 miljoner svenska pensionssparare, hur påverkar det ert hållbarhetsarbete? Vilket mål har ni med hållbarhetsarbetet?

Charlotta: Vårt huvudlöfte till spararna är att skapa bra avkastning och att använda vår ägarmakt för att bidra till en hållbar utveckling. Vi utgår från de internationella konventioner som Sverige har undertecknat när det gäller miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och korruption.

Johan: På så sätt ligger det väl i linje med rättsuppfattningen hos den breda befolkningsgrupp som spararna utgör utan att ta hänsyn till sociala, religiösa och ekonomiska särintressen.

» Eftersom hållbarhetsutmaningarna är globala ser vi det som en stor fördel att kunna påverka brett i globala systemfrågor

AP7 är en universell ägare, vad innebär det för er ägarstyrning?

Johan: Med det långsiktiga och breda globala ägandet kan vi i vår ägarstyrning jobba med frågor som är viktiga för hela branscher över flera generationer och inte bara för enskilda bolag. Det innebär att vi också kan samarbeta med andra universella ägare för att främja att företagen tar ansvar för konsekvenserna av sin verksamhet och effekterna på omvärlden.

Eftersom majoriteten av AP7s ägande är internationellt sker ju ägarstyrningen och hållbarhetsarbetet främst internationellt. Är det en fördel eller nackdel, hur resonerar ni?

Johan: Vi ser det som ett privilegium. Väljer man att koncentrera sitt ägande till få bolag i Sverige får man stor effekt i dessa bolag. Men eftersom hållbarhetsutmaningarna är globala ser vi det som en stor fördel att istället kunna påverka brett i globala systemfrågor. Vi har därför bland annat valt att vara en aktiv ägare och rösta på bolagsstämmorna i alla 3000 bolag vi är ägare i.

Charlotta Dawidowski Sydstrand,
hållbarhetsansvarig AP7

Hur gör man för att vara en aktiv ägare i 3000 bolag världen över?

Johan: Vi har byggt en modell som är skalbar och kostnadseffektiv genom att utgå från normer och nyckelfrågor som är viktiga för hela branscher sett till hållbarhet. Vi fokuserar därför på systemfrågor och fördjupar oss enbart där vi finner skäl att göra det utifrån exempelvis en incident eller som en del av vårt temaarbete.

Charlotta: Genom att samarbeta med andra kapitalägare med samma värderingar har vi även möjlighet att få större genomslag. Så genom att agera norm-, incident- och temabaserat får vi både bredden och djupet i vår ägarstyrning.

AP7 äger ju vissa branscher såsom fossilbolag där vissa andra exkluderat sektorn, hur resonerar ni kring det?

Johan: En grundläggande fråga är vad man vill med sina pensionspengar, att de ska undvika branscher och bolag eller arbeta för en hållbar utveckling? Vi är övertygade om att som finansiell aktör har man störst möjlighet att påverka dessa bolag genom att äga aktierna.

Charlotta: Det finns mycket investeringsvilligt kapital i världen så risken är stor att om de inte har ägare som värdesätter hållbarhet kommer bolagen att ta mindre ansvar. Dock är det en stor utmaning för oss som är aktiva ägare att tydligt påvisa resultat av vår ägarstyrning.

AP7 anser alltså att genom att äga kan man påverka. Vad är ni stoltast över att ha uppnått som aktiv ägare genom åren?

Charlotta: Utmaningen med att påvisa resultat av ägarstyrning är att mycket ska sammanfalla under lång tid för att förändring ska ske. Effekten kommer oftast av att vi samarbetar och även av inställningen hos företagen att vilja uppnå förbättring. Ett exempel som vi var involverade i var Stora Enso. Vi fick upp en systemfråga på bordet hur man hanterar barnarbete internationellt. Tillsammans med andra investerare förde vi dialog med Stora Enso men förändring skedde i rätt riktning genom att Stora Enso aktivt själv ville förbättra sig.

Johan: Ett annat exempel är det australiensiska gruvbolaget Rio Tinto där vi la ett förslag på deras bolagsstämma 2018 och krävde ökad transparens kring lobbying mot klimatlagstiftning. Även om förslaget inte gick igenom blev följdeffekten att andra

gruvbolag ökade transparensen och att proxy-rådgivare har börjat kräva det. Det är ett bra exempel på vad vi ser som en framgång då vi jobbar med principfrågor som ska vara till nytta för hela vår portfölj. Utvärderingen sker under lång tid med ögonen på branscher och inte enskilda bolag under kort period.

AP7 har ju också en svartlistning med exkluderade bolag, hur resonerar ni kring den?

Johan: Som universell ägare är principen att ha ägande i hela marknaden, men om bolag kränker internationella riktlinjer och konventioner som Sverige skrivit under, då säljer vi och offentliggör beslutet. Genom fortsatt dialog försöker vi sedan förmå bolagen att åtgärda anledningen till svartlistningen och följa de internationella normerna så att vi kan återinvestera i bolagen.

Charlotta: Ja, svartlistningen är ett av våra påverkansverktyg vid sidan av bolagsdialoger och röstning på bolagsstämmor. För närvarande är det 65 bolag som vi svartlistat.

Om vi blickar framåt, vad tror ni kommer att vara de stora frågorna inom ESG för svensk respektive internationell kapitalförvaltning de kommande åren?

Johan: Impact investment kommer att bli ett allt viktigare begrepp. Hittills har debatten oftast handlat om att kapital ska undvika sektorer och bolag, men allt mer kommer diskussionen handla om hur investerat kapital kan användas som påverkanskraft på bolag för att vi ska uppnå Agenda 2030-målsättningen.

Charlotta: I linje med det kommer det bli allt mer fokus på hur man ska mäta och utvärdera effekten av hållbara investeringar. Att ha lägst koldioxidavtryck är inte alltid ett bevis på att man gör störst nytta för de globala utmaningar vi står inför.

AP7:s roll för en hållbar utveckling

Med utgångspunkt i AP7:s uppdrag och investeringsfilosofi, kan vi göra störst nytta för en hållbar utveckling utifrån tre roller: som pådrivare, som möjliggörare och som kunskapspridare.

Vår ambition är att bidra till lösningar på de problem som finns, snarare än att undvika problemen genom att exempelvis sälja av vissa branscher eller regioner. Vi samverkar med andra investerare för att ta fram normer, riktlinjer och ståndpunkter för ett ansvarsfullt ägande.

AP7 som:

pådrivare...

Med vår högt diversifierade portfölj och genom aktiv ägarstyrning försöker vi tillsammans med andra liknande investerare formulera spelregler för företagen som vi sedan förmår dem att följa. Därmed tillvaratar AP7 både nuvarande och framtida sparares finansiella intressen.

Vi arbetar främst med fyra påverkansmetoder som hållbar och ansvarsfull ägare: Agera på bolagsstämmor, påverkansdialog, offentlig svartlistning och juridiska processer. Läs mer om vår möjlighet till påverkan och våra påverkansverktyg på sidan 10.

Facebook och minoritets-ägarskydd AP7 lyckades 2017 att stoppa Mark Zuckerbergs förslag om att urlaka rösträtten i Facebook. Zuckerberg hade kunnat kontrollera majoriteten av rösterna med mindre än tre procent av kapitalet. Att vi lyckades stoppa förslaget var en viktig framgång som ger nytt hopp för minoritets-ägares rättigheter. Richard Gröttheim förklarade vikten av framgången i en debattartikel i Financial Times.

AP7 vill stoppa lobbying mot Parisavtalet AP7 kontaktade under hösten 2018 tillsammans med Church of England 55 europeiska bolag med stor klimatpåverkan. Vårt krav är att företagen ska anpassa sin klimatlobbying efter Parisavtalets mål. Arbetet fortsätter under 2019.

AP7 krävde transparens från Rio Tinto Under våren 2018 lade AP7 en aktieägarmotion på gruvföretaget Rio Tintos bolagsstämma gällande deras direkta och indirekta klimatlobbying via branschorganisationer. Förslaget för bättre styrning och transparens väckte internationell uppmärksamhet och ledde till att Rio Tinto tog vissa steg mot förbättrad rapportering, men framförallt fick det övriga gruvindustrin att öka transparensen samt proxy-rådgivare att kräva det.

Four key asset managers from Sweden – buffer funds AP7 and AP4, pension provider Alecta and fund provider SPP Funds – will be putting forward a message

Richard Gröttheim deltog vid G20-toppmötet i Buenos Aires
Tillsammans med Alecta, AP4 och SPP blev vi inbjudna att delta och dela med oss av våra erfarenheter och kunskaper vid G20-mötet i Buenos Aires i slutet av 2018. Vi framförde vår gemensamma syn att globalt samarbete är nyckeln för att kapitalmarknaden ska ta sitt ansvar om vi ska uppnå Agenda 2030-målen.

Charlotta Dawidowski Sydstrand från AP7 i dialog om hur vi kan underlätta investeringar i vatteninfrastruktur på World Water Week i regi av Stockholm International Water Institute (SIWI).

kunskapsspridare...

I rollen som kunskapsspridare kan AP7 bidra till att ta fram ny kunskap, sprida befintlig kunskap och föra samman olika samhällsaktörer i ett offentligt samtal om hållbarhetsfrågor. Vi vill bidra till det konstruktiva samtalet mellan beslutsfattare, näringsliv och investerare. Vi vill även bidra till att överbygga gapet mellan forskning och praxis inom området hållbara investeringar.

VA-investeringar, SIDA och Afrika

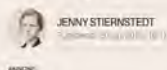
Inom ramen för SIDA-initiativet Swedish Investors for Sustainable Development är vi ett antal investerare som arbetar med FN:s sjätte globala hållbarhetsmål (SDG 6, rent vatten och sanitet). Svenska kommuner har stora investeringsbehov inom vatten och VA-infrastruktur. Investeringsvilligt kapital finns, men investeringarna når inte fram. Inom SIDA-projektet framgick det att utmaningarna är liknande i Afrika.

...och möjliggörare.

Ett annat viktigt bidrag vi som investerare kan lämna för att främja en hållbar samhällsutveckling är att finansiera lösningar som hjälper världen att möta de utmaningar vi står inför. Vi tror att vårt investerade kapital kan göra störst nytta för till exempel klimatet genom att finansiera verksamheter som erbjuder klimatinnovationer och lösningar för ett koldioxidsnålt samhälle. Vårt mål är att ha gröna mandat i samtliga tillgångsslag som vi tillåts att investera i, mandat som bidrar med lösningar på hållbarhetsutmaningar. Under året har vi upprättat två gröna mandat och investerat ytterligare i gröna obligationer.

AP7 beslut nyligen att investera 1,5 miljarder kronor i vatten. Ambitionen är att öka satsningarna på vatten för samhällsnytta. Tillsammans med fondförvaltarna vill vi också utveckla en metod för att mäta vatteninfrastrukturens samhällsnytta.

AP7 investerar i "blå och gröna mandat"

AP7 investerade under våren 2018 3 miljarder kronor i ett grönt och ett blått mandat hos den irländska fondförvaltaren KBI Global Investors och den brittiska fondförvaltaren Impax Asset Management. KBI Global Investors mandat är ett tydligt vattenmandat kopplat till FN:s sjätte globala hållbarhetsmål (SDG 6, rent vatten och sanitet), medan Impax Asset Management har ett bredare klimat- och miljömandat som relaterar till flera globala hållbarhetsmål.

Så arbetar AP7 som pådrivare för en hållbar utveckling

3037

Under 2018 röstade AP7 på 3037 av 3062 möjliga bolagsstämmor, vilket motsvarade cirka 99 procent.

En högt diversifierad portfölj med innehav i många länder och sektorer sätter ramen för AP7:s ägarstyrning. Som en universell och aktiv ägare är målsättningen att långsiktigt påverka hela marknaden i en hållbar riktning. Det gör vi med hjälp av de verktyg som står till förfogande på ett resurseffektivt sätt, med våra sparas intressen för ögonen.

AP7 har bedrivit ett aktivt påverkansarbete i rollen som pådrivare sedan starten 2000 med en normbaserad modell som ligger till grund för det löpande hållbarhetsarbetet. Det innebär att AP7 utgår från de värdenormer som kommer till uttryck i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat när det gäller miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och korruption.

AP7 arbetar idag med fyra olika påverkansmetoder för hållbar och ansvarsfull kapitalförvaltning: agera på bolagsstämmor, påverkansdialog, offentlig svartlistning och juridiska processer. Från och med 2014 har den normbaserade grundmodellen dessutom kompletterats med ett tematiskt fördjupningsarbete.

Agera på bolagsstämmor

Bolagsstämman, varje bolags högsta beslutande organ, ger aktieägarna möjlighet att aktivt påverka styrningen av bolaget. Röstning på bolagsstämmor är AP7:s främsta verktyg för att nå och påverka den absoluta merparten av bolagen i fondens portfölj. Som en universell aktiv ägare är det viktigt att påverka hela marknaden. Genom att rösta på bolagsstämmor kan vi driva fondens principiella hållning i olika frågor som omfattas av AP7:s röstningspolicy inom miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsfrågor.

AP7 får enligt lagen om AP-fonder inte rösta på svenska bolagsstämmor, men eftersom 99 procent av AP7:s aktieinnehav finns utanför Sverige kan vi rösta på så gott som alla stämmor. Med aktieinnehav världen över innebär det cirka 3000 bolagsstämmor varje år.

Stämмосäsongen 2018 Under 2018 röstade AP7 på 3037 av 3062 möjliga bolagsstämmor, vilket motsvarar drygt 99 procent. Vid 46 procent av dessa stämmor har AP7 på någon punkt röstat emot styrelsens rekommendation. Det har skett genom att AP7 antingen röstat emot ett styrelseförslag eller röstat för ett aktieägarförslag som styrelsen inte stöttat.

AP7 röstade på bolagsstämmor i 56 olika länder. Av dessa dominerar USA och Japan där drygt 35 procent av alla stämmor hölls. Antalet stämmor motsvarar inte antalet bolag AP7 har investerat i eftersom det är vanligt i vissa länder, till exempel Kina, att ett bolag har flera stämmor per år.

Nästan alla punkter som ska röstas om på en bolagsstämma läggs av bolagsledningarna själva och en stor del rör formella och administrativa frågor. Förslag från aktieägare står endast för en liten del av agendapunkterna. AP7 har möjlighet att lägga egna aktieägarförslag på bolagens årsstämmor, så kallade motioner. När en angelägen fråga är identifierad går AP7 ofta samman med andra aktieägare och driver gemensamt förslaget på stämman för att få gehör.

AP7 har lagt aktieägarmotioner på bolagsstämmor sedan 2016. Antalet motioner per år har varierat. Under 2016 lades motioner på bolagsstämmorna i de tre största oljebolagen i USA; ExxonMobil, ConocoPhillips och Chevron. Förslagen krävde ökad transparens om företagets lobbyingaktiviteter. Samma år lade vi även motioner på Rio Tintos, Glencores och Anglo Americans bolagsstämmor i Storbritannien. Förslagen kallades "Aiming for A" och krävde rapportering och transparens om hur företagen anpassar sin verksamhet i linje med målet om max två graders temperaturökning. Under 2017 upprepade vi våra förslag till de tre största amerikanska oljebolagen ExxonMobil, ConocoPhillips och Chevron.

Under 2018 upprepade vi vår motion till Chevrons bolagsstämma. Vi kunde inte agera på ExxonMobils bolagsstämma då vi hade sålt våra aktier eftersom vi svartlistat bolaget baserat på att det motverkar Parisavtalet. Vi drog också tillbaka vår motion från ConocoPhillips eftersom företaget tillmötesgick våra krav innan stämman, ett exempel på att ägarstyrning kan ge resultat och kräver långsiktighet. Under 2018 lade vi en aktieägarmotion på RioTintos bolagsstämma i Australien rörande hantering och rapportering om företagets klimatlobbying. Under 2018 påbörjades också ett projekt tillsammans med Church of England gentemot de mest klimatpåverkande företagen i Europa, med målet att driva förbättrad transparens kring lobbying, genom dialog och aktieägarmotioner på stämmorna 2019.

AP7 röstade under 2018 på totalt 185 motioner i olika hållbarhetsfrågor på bolagsstämmor runt om i världen. AP7 stödde en majoritet av dessa, 68 procent, lade ner rösten i 21 procent av fallen och röstade emot 12 procent av förslagen. Den främsta hållbarhetsfrågan AP7 har främjat är ökad transparens kring

16

AP7 använder möjligheten att driva rättsprocesser mot bolag som behandlat aktieägare felaktigt eller påverkat aktiekursen negativt. Vid utgången av 2018 hade AP7 sexton pågående rättsprocesser.

304

Under 2018 bedrev AP7 en fördjupad påverkansdialog med 194 bolag om totalt 304 fall av verifierade eller potentiella normkränkningar.

Agera
på bolags-
stämmor

Dialog

Juridiska
processer

Svart-
listning

65

AP7 investerar inte i bolag som kränker internationella normer för miljö, mänskliga rättigheter, arbetstagar rättigheter och korruption. I december 2018 var sammanlagt 65 bolag svartlistade.

idag ett stort antal dialoger kring rapporterade incidenter om normkränkningar. Under 2018 bedrev AP7 normbaserad dialog med 194 bolag om totalt 304 fall av verifierade eller potentiella normkränkningar i syfte att förmå bolagen att agera ansvarsfullt i svåra situationer. Av dessa var 65 svartlistade i slutet av året. Utöver det har AP7 i samarbete med andra investerare fört dialog eller kontaktat ytterligare 110 bolag inom ramen för AP7:s temaarbete som går att läsa mer om på sidan 17.

Svartlistning – ett sätt att rikta uppmärksamhet

AP7:s normbaserade grundmodell innebär att inga investeringar sker i bolag som kränker internationella normer för miljö, mänskliga rättigheter, rättigheter för arbetstagare och korruption. Från och med 2016 är även Parisavtalet till FN:s klimatkonvention inkluderat. För att åstadkomma en påtryckningseffekt offentliggör vi två gånger per år namnen på de bolag vi utesluter, tillsammans med skälen för uteslutningen.

Vår ambition är att åter kunna investera så snart företaget har kommit till rätta med sina problem. Det skapar incitament till förändring. För att identifiera och verifiera kränkningar som bolag varit involverade i samlar AP7 in information från ett stort antal källor, bland annat inom FN-systemet och andra mellanstatliga organisationer, myndigheter, domstolar, massmedier och frivilligorganisationer. Informationen kvalitetssäkras och bolagets ansvar för situationen utreds och en bedömning görs om det agerat i strid med normverket. I den processen har AP7 stöd av flera externa experter. I december 2018 var sammanlagt 65 bolag uteslutna ur AP7:s investeringsuniversum. Listan finns längst bak i rapporten och på ap7.se.

företags lobbyingsarbete. Under året lades 35 förslag om ökad transparens kring lobbyingsarbete varvid AP7 röstade för i samtliga fall.

Utöver motioner om ökad transparens kring företags lobbyingsarbete har AP7 röstat i 34 ytterligare klimatrelaterade aktieägarmotioner. Exempelvis förslag om utredningar av "Stranded Assets" kopplade till klimatförändring. En intressant iakttagelse är att majoriteten av de klimatrelaterade motionerna har lagts på amerikanska bolagsstämmor. I samtliga dessa fall har AP7 röstat för förslagen trots att samtliga styrelser rekommenderat att rösta mot förslagen. Övriga motioner som AP7 ställde sig bakom berörde bland annat rapportering om arbete för att upprätthålla FN:s hållbarhetsmål om färskvatten och arbetsvillkor samt om transparent hållbarhetsrapportering.

Att uppnå förändring genom dialog

Påverkansdialog är det effektivaste sättet att skapa förändring när företaget själv vill utvecklas. AP7 har

Svartlistade bolag 2018 Under året lades fyra bolag till AP7:s svarta lista. Amerikanska Peabody Energy som agerar i strid med Parisavtalet genom att motverka klimatlagstiftning i USA. De två indiska företagen Bharat Heavy Electricals Ltd och NTPC Ltd för kränkningar av miljönormer genom konstruktion av kolkraftverk i anslutning till världsarvsklassad nationalpark. Kanadensiska Nutrien för kränkningar av mänskliga rättigheter genom import av fosfat från det ockuperade Västsahara.

Hävning av svartlistade bolag 2018 Sex bolag ströks från listan under året varvid AP7 återigen kan investera i dessa: Transocean, BP, Heidelberg Cement, Olam, Posco samt Posco Daewoo. Samtliga har varit svartlistade i fem år och i enlighet med vår femårsregel har de avförts eftersom kränkningarna de varit svartlistade för har upphört.

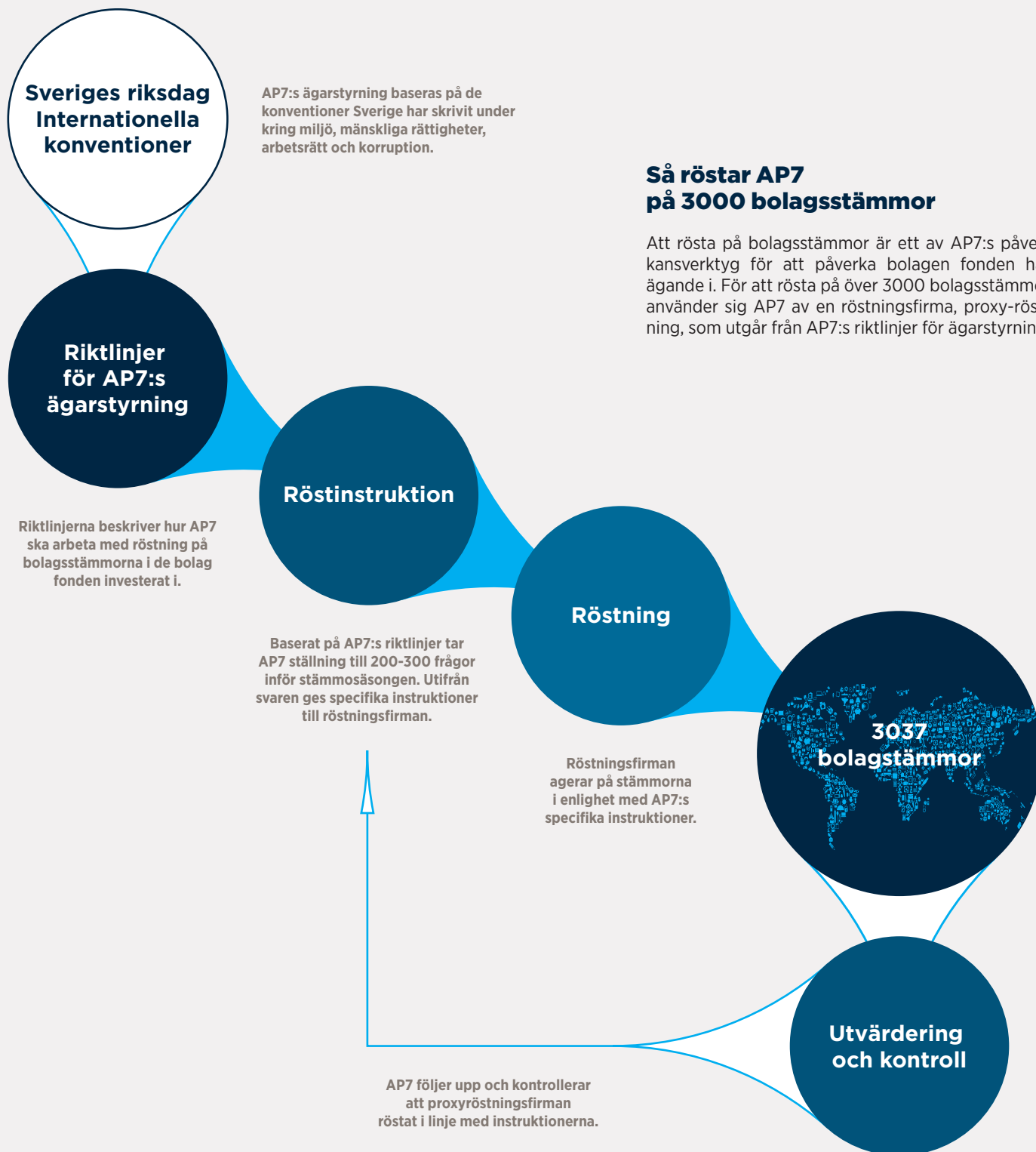
Juridiska processer ger resultat

AP7 utnyttjar möjligheten att genom grupptalan driva rättsprocesser mot bolag som behandlat aktieägare felaktigt och påverkat aktiekursen negativt. >>>

Det kan till exempel handla om bolag som undanhåller korrekt information i syfte att undvika påverkan på aktiepriset. Syftet med rättsprocesserna är både att påtala och avskräcka bolagen från oegentligheter och att få tillbaka pengar. I de flesta rättsfall slutar processen med förlikning. Hittills har rättsprocesserna som AP7 deltagit i fört tillbaka drygt 69 miljoner kronor till spararna.

Under 2018 inledde vi rättsfall mot Alphabet för att utreda om ledningen brustit i att förhindra och hantera sexuella trakasserier inom dotterbolaget Google Inc, vilket kan ha skadat aktieägarvärdet. Vi inledde

också ett rättsfall mot General Electric på grund av felaktig information om företagets finanser vilket även det kan ha skadat aktieägarvärdet. Under 2018 inleddes förlikningar med Cobalt och Green Mountain Coffee Roaster. Tillsammans med andra institutionella investerare hade AP7 vid utgången av 2018 sexton pågående rättsprocesser mot: Vivendi, Ocwen, Green Mountain Coffee Roaster, Petrobras, Toshiba, Volkswagen, Allergan Inc, Cobalt International Energy, Deutsche Bank, Mitsubishi, Alphabet/Google, General Electric, BHP, Steinhoff och Qualcomm.

Så röstar AP7 på 3000 bolagsstämmor

Att rösta på bolagsstämmor är ett av AP7:s påverkansverktyg för att påverka bolagen fonden ägande i. För att rösta på över 3000 bolagsstämmor använder sig AP7 av en röstningsfirma, proxy-röstning, som utgår från AP7:s riktlinjer för ägarstyrning.

Experten om röstning på bolagsstämmor

Nordic Investor Services är sedan mer än 15 år Nordens ledande rådgivningsföretag inom ägar- och bolagsstyrning. De hjälper bland annat institutionella investerare med rådgivning inför bolagsstämmor, så kallad röstningsrådgivning.

Vi bad Oscar Bergman, vd för Nordic Investor Services, att ge sin bild av utvecklingen inom internationell ägarstyrning från institutioner.

Vad ser ni för trender kring vad som är i fokus 2019 inom ägarstyrning bland institutionella ägare?

Oscar Bergman: Eftersom bredare trender på ägarstyrningsområdet ofta pågår en längre tid förväntar vi oss att många av de trender som vi sett under en tid håller i sig. Några av dessa är:

Främjande av långsiktighet – vi ser alltifrån längre löptider i ersättningsprogram till nya regleringspaket på europeisk nivå som explicit talar om behovet av att bedriva ett långsiktigt ägararbete. Detta är verkligen en långsiktig trend som har funnits i någon form sedan de första lärdomarna från finanskrisen började dras för nästan tio år sedan och den visar inga tecken på att avta.

Hållbarhet blir mer och mer ett område som ägare engagerar sig i och där bolagen också svarar på ett helt annat sätt än tidigare. Viktiga frågor är givetvis klimatfrågan som drivit mycket engagemang men även integritetsfrågor har fått ökad uppmärksamhet. Bland annat som en effekt av omtalade dataläckor under senare år.

Mångfaldsfrågor är i Sverige tydligt definierat framförallt som en fråga om jämställdhet mellan kvinnor och män. Men på andra marknader, inte minst USA, omfattar det en mycket bredare definition. Där inkluderas etnicitet, kön, ålder, yrkesmässiga erfarenheter inom ramen för begreppet "diversity". De olika perspektiven mellan framförallt USA och Europa kan därför skapa en del tolkningsproblem och friktion.

Är det stora skillnader på nordiska och utländska ägares agerande i Norden?

Oscar Bergman: Generellt har nordiska ägare en ambition att vara aktiva på sina närliggande marknader, men det finns också svårigheter med elektronisk proxyröstning på flera nordiska marknader, inklusive Sverige, vilket gör just den delen av ett aktivt ägande mer kostsamt.

Exempelvis kritiserades den norska "Oljefonden"

för några år sedan för att vara en för passiv ägare i Sverige, trots att man hade betydande ägarandelar i många stora svenska bolag. Oljefonden tog sedan 2015 initiativet att på svenska bolagsstämmor regelmässigt rösta för att hålla val av styrelseledamöter på individuell nivå i stället för att välja styrelsen på ett bräde som annars har varit normen i Sverige.

Utomnordiska ägare är ofta mindre närvarande och där finns det en utmaning för både (nordiska) bolag och (utomnordiska) investerare att hitta sätt att kommunicera på som man kanske inte är vana vid. De nordiska högtillitssamhällena och de respektive "ankdammarnas" litenhet har skapat en globalt sett väldigt specifik bolagsstyrningskultur i Norden som inte är helt lätt att navigera för en investerare från till exempel USA. Något som kan leda till missförstånd och onödiga problem.

Hur ser trenderna ut kring proxyröstning?

Oscar Bergman: Röstning på bolagsstämmor, även på utländska bolag och i bolag där man inte har en stor ägarandel, går för professionella investerare alltmer från att vara en exotisk nymodighet till något som förväntas som en del av bottenplattan i ett aktivt ägande. Lite som att en aktiv medborgare röstar i allmänna val, även om man som enskild inte har ett stort direkt inflytande.

Ny europeisk reglering som införs under 2019–2020 bygger på en förväntan att institutionella investerare ska vara aktiva ägare, som regel rösta på bolagsstämmorna i de bolag man äger signifikanta mängder aktier i och årligen redovisa hur man agerat i detta avseende. Även om det finns kryphål så är riktningangivelsen tydlig och aktiviteten på det här området förväntas öka ytterligare under kommande år, även från de lite mindre institutionerna som ännu inte kommit lika långt som de stora.

Finns det möjlighet att påverka bolag via proxyröstning?

Oscar Bergman: Absolut! Givetvis finns de formella och juridiska påverkansmöjligheterna och det händer inte sällan att ett förslag faller på stämman – eller dras tillbaka i förväg när styrelsen ser vartåt det barkar. Men jag tror att det man ofta missar i den här diskussionen är att även en missnöjesyttring som får stöd av en signifikant minoritet kan ha en verklig påverkan. Styrelseledamöter vill givetvis känna stöd från hela det aktieägarkollektiv man representerar och röstning på bolagsstämmor är ett väldigt konkret sätt att signalera missnöje i en fråga. Skillnaden mellan enhälligt stöd och 85 procentigt stöd för ett förslag på stämman noteras av styrelsen och det senare kan leda till en dialog och i förlängningen till en positiv förändring i frågan.

Oscar Bergman, vd för Nordic Investor Services, ser att ökad långsiktighet, mångfaldsfrågor och hållbarhet är områden med stort fokus inom internationell ägarstyrning.

State Street – passiv investerare men aktiv ägare

State Street Global Advisors är världens tredje största kapitalförvaltare med över 2,5 biljoner dollar i förvaltad kapital, motsvarande cirka 23 000 miljarder kronor. AP7 har samarbetat med State Street under de senaste 18 åren. State Street Global Advisors vd Cyrus Taraporevala beskriver deras perspektiv på ESG-frågor och aktivt ägande sett till att de är stora inom indexförvaltning.

State Streets Global Advisors
vd **Cyrus Taraporevala**.

Ni är stora inom indexfonder som ofta förknippas med att vara en passiv ägare. Hur ser ni på att vara en aktiv ägare inom indexförvaltning?

Cyrus Taraporevala: Vi förvaltar såväl aktiva som indexbaserade strategier. I våra indexbaserade strategier kan vi inte göra om S&P 500 till S&P 499. Eftersom vi inte kan sälja en aktie i ett index har vi ett särskilt stort intresse för ett företags långsiktiga strategi och att dess styrelse kan uppvisa den typ av effektivitet och oberoende ledarskap som krävs för att göra ledningen ansvarig för att implementera en långsiktig strategi.

Vi fokuserar på frågor som är väsentliga för företagens förmåga att generera långsiktigt värde, bland annat frågor gällande miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning. Vi lägger vikt vid aktivt och konstruktivt engagemang istället för att vara passiva eller söka konfrontationer. Vi bidrar även regelbundet med vår syn inom viktiga ESG-frågor. Vi anser att denna typ av aktivt ledarskap som kännetecknas av öppet och konsekvent engagemang som stöttar bra bolagsstyrning och hållbarhetsmetoder bidrar till att förbättra den långsiktiga kvaliteten på företag och våra index.

Vilka är de vanligaste fördomarna om indexförvaltning och ansvar gällande ESG?

Cyrus Taraporevala: Det största missförståndet som vi ofta stöter på är uppfattningen att indexförvaltning är något passivt. Först och främst är det ur en operativ synpunkt inte någon bagatell att övervaka och indexera nära och korrekt under en lång tid. Vi ser även att många investerare inte känner till vårt *active stewardship*-program och det systematiska sättet vi för samtal med företagen i vår portfölj om ESG-frågor. Till exempel anser vi att klimat är en risk som alla företag måste hantera och det har sedan en tid tillbaka varit en viktig fråga för vårt förvaltarteam.

Under 2016 var vi den största fondförvaltaren som röstade för förslag från aktieägare om att uppmana företagen att rapportera om riskerna kopplade till klimatförändringar. Året därpå följde en del andra kapitalförvaltare efter och röstade för dessa klimatrelaterade förslag vilket gjorde att de gick igenom på stämmorna.

Till och med en del tillsynsmyndigheter underskattar vår engagemangsnivå och tror felaktigt att vi lägger ut vår rösträtt till röstningsrådgivare. Vi behöver ofta förklara för dem hur vi använder data och analyser från röstningsrådgivare, men betonar att det är vi

State Street Advisors skrev en debattartikel i Financial Times i juli 2018 för att beskriva deras syn på ägarstyrning och hållbarhet.

>>>

FINANCIAL TIMES

TUESDAY 24 JULY 2018

OPINION

Investor activism

Index funds must be activists to serve investors

Since we cannot sell, we have to press management for improvements

CYRUS TARAPOREVALA

Efforts by large index fund managers to engage with public companies have recently come under attack from some business leaders. They complain that we are misusing our rights as shareholders to enforce arbitrary political or social “values” because we raise environmental, social and governance concerns with the boards of the companies in which we invest.

This completely misrepresents the mission of State Street Global Advisors and other large index fund managers. We seek long-term value for millions of ordinary investors in a world that has become increasingly obsessed with short-term results. That goal, not some political agenda, is why we have developed a rigorous, research-based shareholder engagement programme. We raise all kinds of issues with boards that might materially impact their company’s ability to generate sustainable returns over the long haul.

While our active funds can sell a company if we disagree with its executives, our index funds cannot choose the shares in which they invest. We are essentially permanent capital and cannot turn the S&P 500 into the S&P 499. That means we need to take a long-term perspective on behalf of our clients. At a time when some activist shareholders are keen on extracting short-term profits from companies, we provide a healthy and necessary counterweight.

Our primary fiduciary obligation to our investors is to maximise the probability of attractive long-term returns. Flows into index-based strategies have increased so dramatically over the past few years that we must take this responsibility more seriously than ever. Millions of individual investors count on the low-cost access to markets

The Fearless Girl statue commissioned by State Street was part of a commitment to encouraging greater diversity and thus better performance

around the world provided by exchange traded funds and other trackers. This has democratised access to markets that were once available and affordable only to larger institutional investors.

We carefully select the issues we focus on with companies, based on rigorous research into their impact on investment performance. For example, numerous studies show that diversity at the board level leads to better decision making, fewer reputational crises and ultimately better returns.

This is the reason why we placed the Fearless Girl statue on Wall Street and issued specific guidance to boards to take

steps to improve diversity. Performance was our motivation, not politics. This is just one example of how we seek to maximise transparency around our views, the research underpinning them, and our voting intentions. Others can be found in our new 2017 asset stewardship report that provides details on our proxy voting and engagement on thousands of management and shareholder proposals in 82 different countries across the globe.

In addition, while we will use the data and analytics provided by proxy advisers, we never outsource our voting decisions and we urge other institutional investors not to do so. These issues are too important to outsource and they are growing more complex.

Increasingly, our clients are pushing for more clarity on non-traditional investment issues. They want to know how companies are incorporating climate risk into their long-term strategy; whether they are adopting best practices around corporate governance, board quality and pay policies; how they are adapting to technology disruptions that could threaten their industries.

We need only look to recent corporate scandals around poor internal controls to remind us of the importance of active shareholder engagement.

Far from injecting politics into boardrooms, we believe our focus on active stewardship in a rapidly changing and complex world is more important than ever for ensuring healthy public markets, resilient economic growth and shared prosperity. We are creating long-term value; not imposing values.

The writer is president and chief executive officer of State Street Global Advisors.

själva som tar besluten om hur vi ska rösta. Vi behöver även påminna marknaden om den unika fördelen vi har som en stor och global investerare som har innehav i nästan alla börsnoterade företag i världen. Det ger oss ett unikt perspektiv beträffande vad som är bra, dåliga eller undermåliga ESG-metoder.

Har du upplevt ökade förväntningar från dina investerare som exempelvis pensionsförvaltare gällande ESG-ansvar?

Cyrus Taraporevala: Ja, vi har definitivt sett ett ökat intresse för ESG från våra kunder under de senaste åren. Självklart varierar intresset mellan olika regioner. Stora offentliga pensionsförvaltare i norra Europa, Australien, Kanada, USA och Japan har uttryckt det största intresset.

Detta är definitivt en tid då ESG-frågor blir standard. ESG-strategier har funnits sedan 1985. De var inledningsvis nischade produkter för uppdragsbaserade investerare som ville gallra vissa typer av branscher och företag. Nu ser vi en större efterfrågan på en komplett integration av ESG i hela vår investeringsplattform. Det beror på att ESG-frågor ligger bakom en större del av ett företags värde och som långsiktiga investerare kan vi inte bortse från dessa frågor.

Har du stött på något motstånd mot det ökade ESG-fokuset?

Cyrus Taraporevala: Ja, vi har fått kritik från en del företagsgrupper om att vi "för in politik" i styrelserummet genom att fokusera på ESG-frågor. De menar att vi missbrukar våra rättigheter som aktieägare för att tvinga på godtyckliga politiska eller sociala "värderingar" på företag. Men som jag skrev i en artikel för Financial Times i juli 2018, är detta en fullständigt felaktig framställning av vårt uppdrag.

Vi strävar efter långsiktigt värde för miljoner vanliga investerare i en värld som blir allt mer besatt av kortsiktiga resultat. Det är målet, inte någon politisk agenda, som ligger bakom att vi har utvecklat rigörösa, analysbaserade engagemangsprogram. Det finns inget självändamål att föra in politik i styrelserummen, utan vi tror att fokus på ett *active stewardship*-program är viktigare än någonsin för att säkerställa hälsosamma marknader, hållbar ekonomisk tillväxt och delat välstånd.

Hur ser du på att avyttra innehav som ett ESG-verktyg?

Cyrus Taraporevala: Som tidigare nämnts ger inte våra indexstrategier oss möjligheten att avveckla eller sälja av på samma sätt som våra aktiva förvaltare kan. Men med tanke på framgången för vårt *active stewardship*-program ser vi även den effekt som engagemang och att vara aktiva aktieägare har. Exempelvis utöver våra samtal med olje- och kolföretag, anser vi att branschinitiativ som Taskforce on Climate-Related Financial Disclosure (TCFD) kan vara ett effektivt sätt för fossilbolag att bli mer öppna om sina klimatrelaterade risker och att det kan hjälpa dem att börja tänka på hållbarheten i de egna affärsmodellerna.

Med tanke på ert ägande i breda index, arbetar ni med alla ESG-frågor parallellt och i alla företag, eller fokuserar ni på vissa ämnen?

Cyrus Taraporevala: Varje år gör vårt ägarstyrningsteam en riskbaserad analys och prioriterar ESG-frågor som exempelvis kvaliteten på styrelsen, jämn könsfördelning, klimatrisk och vattenhantering såväl som särskilda sektorer som granskas noggrant. Detta aktiva och riktade arbetssätt bidrar till att öka vår påverkan på flera olika företag, samtidigt som det begränsar ESG-risken i portföljen. Slutligen anser vi att öppenhet är fundamentalt för ett effektivt ägarstyrningsprogram. Varje år publicerar vi en detaljerad ägarstyrningsrapport som beskriver hur vi arbetar och röstar.

Vilka ESG-frågor kommer ligga i fokus de kommande åren?

Cyrus Taraporevala: Vårt fortsatta fokus kommer att ligga på bra bolagsstyrning. Det beror på att många andra risker är kopplade till hur bra styrningen är och i vilken utsträckning styrelsen arbetar med att hantera övervakningen av dessa risker. Även klimatrisk kommer att fortsätta vara en viktig fråga eftersom företagen fortfarande är i startgroparna med det hårda arbete som krävs för att förstå den långsiktiga inverkan på deras affärsmodeller.

I takt med att investerare utvecklar sin förståelse för hur ESG-faktorerna påverkar det långsiktiga värdet, är det sannolikt att ytterligare frågor inkluderas. Framför allt handlar det om sociala frågor som exempelvis mångfald, kultur, mänskligt kapital och den sociala och miljömässiga inverkan från ett företags leveranskedja. På State Street Global Advisors har vi under många år fört samtal med företag inom dessa områden och vi kommer att sträva efter att ta vara på kunskapen för att utveckla dialogen om hur de påverkar det långsiktiga värdet.

State Street Global Advisors installerade statyn Fearless Girl nära Wall Street i New York 2017 för att få igång diskussionen om kvinnor i ledande positioner.

Vårt temaarbete

Private Equity 2014-2016

Klimat 2015-2017

Färskvatten 2016-2018

Företagslobbying 2017-2019

Arbetsvillkor inom gröna näringar 2018-2020

Hållbar effektmätning 2019-2021

Sedan 2014 kompletterar AP7 ägarstyrningsarbetet med löpande temaarbeten. Temaarbetet fördjupar och knyter samman AP7:s nuvarande arbetsmetoder inom utvalda särskilt angelägna områden.

Genom att fokusera på några teman i taget har vi möjlighet till fördjupning och reflektion inom ett komplext område med relevans för våra investeringar. Varje år lanseras ett nytt tema som löper över tre år.

Vid val av tema är några centrala urvalskriterier att det ska vara relevant utifrån AP7:s innehav och tillgångsslag, att AP7 kan göra rimlig skillnad på ett resurseffektivt sätt samt att det ska finnas lämpliga kunskapspartner att samverka med.

Temat styr AP7:s prioriteringar på flera sätt under den tid arbetet pågår och får konsekvenser både för arbetet med påverkansdialoger och inom arbetet på bolagsstämmor. Det medför även ett utökat samarbete med andra aktörer för att påverka standarder och normer inom området. Tidigare avslutade teman är Private Equity och Klimat.

Under 2018 beslutades att nästa tema för 2019-2021 kommer att vara Hållbar effektmätning. Kunskapen om kapitalförvaltningens effekter på en hållbar samhällsutveckling är idag bristfällig. Efterfrågan

på redovisning av effekter från intressenter och investerare är stor men det finns inga vedertagna mätmetoder. Det långsiktiga målet är att kunna tydliggöra samhällsnyttan. Temaarbetet kommer därför att kretsa kring utvärderingsmetoder för effekten av ägarstyrning och investeringar.

Färskvatten Syftet med temaarbetet kring färskvatten var att utreda hur AP7 kan bidra till FN:s sjätte hållbarhetsmål om rent vatten och sanitet (SDG 6). Inom arbetet har vi analyserat sektorer och bolag med höga vattenrisker. Vi har upprättat ett vattenmandat och genomfört en studie om investeringar i VA-infrastruktur. Läs mer om temaarbetet på sidorna 18-19.

Lobbying Näringslivets inflytande över politiska processer och beslut i klimatfrågor kan i vissa fall vara större än bolagens egen direkta klimatpåverkan. AP7:s temaarbete kring lobbying fokuserar på den roll bolag spelar för att Parisavtalet ska omsättas i regleringar och klimatlagstiftning. Läs mer på sidorna 20-21.

Arbetsvillkor i gröna näringar Temat från 2018 syftar till att undersöka hur AP7 bäst kan bidra till förbättrade arbetsvillkor inom gröna näringar. Läs mer om temat på sidorna 22-23.

Tema

Färskvatten

Under 2018 avslutades temat färskvatten som bland annat utrett hur vår ägarstyrning och våra investeringar kan bidra till FN:s sjätte hållbarhetsmål om rent vatten och sanitet för alla (SDG 6).

En global färskvattenkris är idag ett av de allvarligaste hoten mot världsekonomin. Inom temaarbetet har vi analyserat bolag med vattenrisker, sett möjligheter till "blåa investeringar" för kapitalägare och belyst utmaningar inom svensk VA-infrastruktur. Detta har gjorts utifrån våra tre perspektiv av att vara pådrivare, möjliggörare och kunskapsspridare.

Påverkansdialog om vattenrisker

I vår roll som pådrivare inledde AP7 under 2016 ett påverkansarbete avseende vattenrisker i våra portföljbolag. Vi kartlade 299 företag inom tre högrisksektorer med avseende på vatten (livsmedel, gruvnäring och textilindustri) för att få en sammantagen bild av hur branscherna i stort hanterar sina vattenrisker. En summerande rapport med slutsatser från kartläggningen publicerades i mars 2017.

Utifrån kartläggningen av högrisksektorerna valde vi ut 20 bolag med höga vattenrisker där vi såg en förbättringspotential i hur väl de hanterar och rapporterar om sin påverkan på vattenresursen. AP7 inledde en dialog med företagen i februari 2017, med hjälp av Global Engagement Services (GES) i samverkan med fem andra investerare: ACTIAM, The Church Pension Fund i Finland, KLP, OP Asset Management och Strathclyde Pension Fund. En viktig aspekt av dialogerna var att uppmuntra till ökad transparens och en standardiserad redovisning av vattenrelaterade frågor samt att driva på förbättringar i bolagens utvärdering, hantering och rapportering av vattenrisker.

Utvärderingen visade att bolagen utvecklat sin hantering och redovisning av vattenrisker. Men trots att de flesta bolag anser att vatten är en viktig fråga var det inte lika många som prioriterar den i sitt hållbarhetsarbete. Vi såg också att bolagen, med undantag för textilindustrin, generellt är bättre på att rapportera sin vattenkonsumtion och vattneffektivitet än vad de är på att redovisa påverkan på vattenkvalitet och utsläpp. Det var tydligt att enhetliga indikatorer och standarder för att mäta och

redovisa företags påverkan på vattenresursen, behöver utvecklas ytterligare.

Vi noterade också att det finns stor förbättringspotential för företagen att samverka med andra aktörer kring en gemensam vattenresurs. Bolagen är mycket bättre på att hantera vattenrisker internt än att till exempel samarbeta uppströms och nedströms i ett avrinningsområde.

Vid projektets slut i början av 2019, har vi upprepat förstudiens kartläggning för att se om en eventuell utveckling skett.

Vi har även intervjuat företag som ses som branschledande inom vattenriskhantering. Genom att använda oss av deras goda exempel kan vi föra vidare beprövade åtgärder och framgångsrika metoder till de bolag vi vill ska utveckla sitt arbete. På så sätt kan vi bidra till ett erfarenhetsutbyte mellan företag som kommit långt och företag som ligger efter, och sprida goda exempel inom och mellan branscher.

Under 2018 har vi även röstat på ett antal bolagsstämmor relaterat till vatten. Bland annat i amerikanska företag att rapportera om hur de lever upp till FN:s sjätte hållbarhetsmål.

Möjliggörare - AP7 investerar i "blåa och gröna mandat"

I vår roll som möjliggörare har vi under året upprättat vattenmandat som investerar specifikt i aktiebolag inom vatteninfrastruktur. Under våren 2018 investerade vi i ett så kallat "impact"-mandat på totalt 3 miljarder kronor hos den irländska fondförvaltaren KBI Global Investors och den brittiska fondförvaltaren Impax Asset Management. KBI Global Investors mandat är ett tydligt vattenmandat kopplat till FN:s sjätte globala hållbarhetsmål medan Impax Asset Management har ett bredare klimat- och miljömandat som relaterar till flera globala hållbarhetsmål.

Samarbete med Sida om FN:s globala mål om vatten

I vår roll som kunskapsspridare har vi under temaperioden samarbetat inom ramen för Sida-initiativet Swedish Investors for Sustainable Development, SISD. Ett initiativ mellan SPP, Svenska Kyrkan, AP3, East Capital, Skandia och Sida för att skapa en plattform för lärande och utbyte av erfarenheter kring FN:s sjätte globala hållbarhetsmål. Under åren har vi

utvecklat insikter och metoder för att använda vårt ägarinflytande och att investera i lösningar som bidrar till målets uppfyllnad. Samarbetet har även belyst och gjort oss medvetna om problem som hindrar oss från att investera i hållbara lösningar.

Vi genomförde under 2017 en utredning som tydliggjorde att det finns mer investeringsvilligt kapital för "gröna och blå investeringar" än det finns investeringsmöjligheter. Detta trots stora investeringsbehov både i Sverige och globalt och trots att det finns mycket investeringsvilligt kapital. Vi intervjuade kommuner och experter för att identifiera vilka barriärer som finns för "blå investeringar" exempelvis att vi som investerare ska kunna bidra till underhållet av hållbara vatten- och avloppsinvesteringar i Sverige. Resultatet publicerades i rapporten "Vatten som investeringsobjekt", www.ap7.se/forstudievatten.

Utredningen, som vi presenterade vid ett riksdagsseminarium i november 2017, gav en komplex bild av en rad hinder som gör att investeringar inte kommer till stånd. Bland hindren finns en låg medvetenhet om riskerna hos beslutsfattare, ett motstånd mot att höja VA-taxorna och inte minst en motvilja hos kommunerna att låna pengar till vatteninvesteringar.

Sett ur ett globalt perspektiv utgör de svenska problemen en intressant illustration av utmaningen vi står inför att ställa om till ett mer hållbart samhälle. Flera andra OECD-länder står inför liknande problem.

Sannolikt behöver svenska kommuner nationell samordning och stöd för att klara utmaningen som det stora behovet av investeringar i upprustning av

vatteninfrastrukturen innebär. Det handlar om satsningar som sträcker sig över många mandatperioder och som kräver specialistkompetens. Under året har även en internationell jämförelse genomförts med Afrika via Sida och konstaterat att många av problemen är liknande.

Tillsammans med SPP belyste vi i en debattartikel i Dagens Industri att investeringsbehoven i VA-näten är mycket stora i Sverige och att kapitalet finns.

4 **DEBATT** AP7s utredning i en debattbilaga | Dagens Industri | 11 november 2017 | 4 sidor | 200-6000 tecken inklusive bildtext

Investeringsbehoven i vatten&avlopps-näten är mycket stora i Sverige. Men många kommuner upplever att de inte har råd och det är politiskt känsligt att höja taxorna. Vi bidrar gärna till investeringen, skriver vd:arna för SPP och 7:e AP-fonden.

Släpp in kapital i VA-näten

Vattensituationen i Sverige är allvarigare än på flera decennier. Mynigheter varnas för att dricksvatten och klorens dricksvatten, övervinningar och vattentvätt. För oss i Sverige är situationen extra akut, i andra delar av världen är detta normaltillstånd.

Det kommande decenniet kommer miljöriskerna att öka och blå investeringar möjliggörs. På den punkten skiljer sig inte Sverige åt från resten av världen.

Agenda 2030 är de globala målsättningarna för en hållbar utveckling som FN:s medlemmar antog år 2015. Inom ramen för SIDA-initiativet Swedish Investors for Sustainable Development är vi ett antal investerare som arbetar med agendans mål 6: Rent vatten och sanitet. I det arbetet beslutade vi att gräva där vi står. Vi upptäckte då att Sverige står inför omfattande utmaningar på området och här vi kallar dem kan och ska vara av intresse för alla läsare.

Vattensystem, som är bärande för ett samhälle, kan delas i tre olika typer. Dessa är väsentliga att hålla med tanke eftersom de har sina egna utmaningar och varje system kräver sin egen kompetens.

Dricksvatten. Utmaning: höga krav på rening och vattenkvalitet samt begränsning av ledningslängder. En osynlig infrastruktur skapar planetet underhåll på framtiden så länge ledningarna inte bryts. I vissa kommuner kommer det ta långt över hundra år att förnya ledningsnätet med nuvarande förnyelsetakt.

Avloppsvatten. Utmaning: krav på rening för att kunna använda som annars medför miljöproblem. För att begränsa negativ påverkan på sjöar och hav krävs skadligt i hantering och rening.

Dagvatten (från nederbörd). Utmaning: garantera en trygg väg tillbaka till kretsloppet där miljövänliga partiklar och ämnen samlas på vägen. Dagens i många fall underdimensionerade ledningssystem kommer inte att klara att ta hand om de problem som klimatförändringarna förväntas medföra.

Underhållsbehovet för de olika systemen skiljer sig åt i olika delar av landet. Gemensamt är att de alla kräver investeringar och att kostnaderna för att hantera riskerna förblir osynlig tills katastrofen inträffat. När vi innebär att det finns mer investeringsvilligt kapital i svenska vatteninfrastruktur än det finns projekt att investera i, bestämde vi oss för att förklara oss i vår för.

I en förstudie, som presenteras den 15 november på ett riksdagsseminarium, har vi undersökt förutsättningarna för att kunna bidra till underhållet av hållbara vatten- och avlopps (VA)-investeringar.

Förstuden baseras på intervjuer med experter på området och ger en bild av de barriärer som finns.

För det första ser vi låg medvetenhet om riskerna hos beslutsfattare. Kanslappsystemet på området består till exempel av 40-talsterna, som sätts på bred kudd och VA-näten, har nämligen pension. Detta leder inte sällan till beslutfälliga beslutslinor för investerare och nödvändiga resurser styrs då hellre mot nybyggnationer istället för mer underhåll.

För det andra finns ett motstånd bland beslutsfattare att höja VA-taxorna. VA-verksamhet skall enligt Vattentjänstlagen vara kommunal, självfinansierande och intäkterna får inte övergå till andra myndigheter. Privata ägare är inte möjliga. Det innebär att verksamheten inte heller betalas av VA-taxorna, men att det principfylligt finns medel över för betydande investeringar i underhåll. Svenska kommuner har sällan råd att vänta utan är relativt låg och kräver att vattenvalvet är hög.

För det tredje finns tecken på att beslutsfattare drar sig för att öka läsnivån i kommunerna – trots låga räntor. Så länge vatten- och avlopps-näten inte är i underhållsbehov, väntar vi att klara underhållsbehoven i VA-näten.

Sammanlagt finns en rad hinder som gör att investeringar som behövs inte kommer till stånd. Det första steget är att identifiera problemen och ta till en ökad medvetenhet. Utan problemmedvetenhet saknas acceptans för såväl nödvändiga investeringar som höjda taxor. Det finns idag en marknad för så kallade gröna obligationer, låns som riktar sig särskilt mot hållbarhetsprojekt. Utbudet av vattenprojekt att investera i bör dock med sin framgång.

Sett ur ett globalt perspektiv är de svenska problemen intressanta som illustration av utmaningen vi står inför att ställa om till ett mer hållbart samhälle. Sannolikt behöver de svenska kommunerna nationell samordning och stöd för att klara utmaningen som den snödränerande vatteninfrastrukturen innebär. Det handlar om långsiktiga satsningar som kräver specialistkompetens och sträcker sig över många mandatperioder. Men när besluten är tagna bidrar vi gärna med finansieringen.

STAFFAN HANSEN, vd SPP
RICHARD GRÖTTJEM, vd AP7

Mejla din replik till debatt@di.se

I rapporten "Vatten som investeringsobjekt" presenterade vi behovet av investeringar i det svenska VA-nätverket och barriärerna för det investeringsvilliga kapitalet för "blå investeringar".

Charlotta Dawidowski Sydstrand från AP7 i dialog om hur vi kan underlätta investeringar i vatteninfrastruktur på World Water Week i regi av Stockholm International Water Institute (SIWI).

Tema

Lobbying

- Framgång för ökad transparens

Under arbetet med klimattemat 2015-2017 stod det klart att näringslivets inflytande över politiska beslut i klimatfrågor i vissa fall kan vara större än bolagens direkta klimatpåverkan. Vi beslöt därför att ägna ett särskilt temaarbete åt Klimatlobbying.

Lobbyingtemat inleddes 2017 med en kartläggning av hur det politiska landskapet ser ut ur ett klimatlobbyingsperspektiv på olika marknader. I de politiska processer som ledde fram till Parisavtalet blev det tydligt att enskilda företags inflytande över klimatpolitiken kan ha långt större effekter för klimatet än deras verksamhets direkta klimatpåverkan. Hur företag använder sitt inflytande över lagstiftning är därför en viktig komponent i hållbart företagande.

Utgångspunkten var den ståndpunkt som vi tillsammans med andra investerare formulerade och publicerade 2015: "Investor Expectations on Corporate Climate Lobbying". I den tydliggör vi att vi förväntar oss att företag stödjer en politik som gynnar en klimatomställning, eller åtminstone inte motverkar den. Företag bör klimatanpassa sin verksamhet för att möta nya regleringar och krav istället för att lägga resurser på att bedriva lobbying mot de nödvändiga klimatåtgärder som krävs om vi ska ha en chans att klara tvågradersmålet.

Under våren 2018 lade AP7 tillsammans med Church of England och Australian Local Government Super, en aktieägarmotion på gruvföretaget Rio Tintos bolagsstämma gällande deras direkta och indirekta klimatlobbying via branschorganisationer. Bland annat kring deras medlemskap i organisationen Minerals Council of Australia som aktivt motverkat Parisavtalet. Förslaget om ökad transparens väckte internationell uppmärksamhet och ledde till att Rio Tinto tog vissa steg mot ökad transparens men framförallt fick förslaget övriga gruvindustrin att öka transparensen samt att röstningsrådgivare, proxy-rådgivare, att börja kräva det.

Tillsammans med PRI publicerade vi under året erfarenheter från vårt arbete i form av en guide till andra investerare som vill engagera sig i frågan om klimatlobbying. I USA har allt fler förslag lagts på stämmor om att bolag ska förbättra sin redovisning kring sin lobbying. AP7 röstade ja på stämmorna i 35 olika bolag om ökad transparens kring lobbying.

Samarbetet med Church of England fortsatte under 2018 och under hösten framförde vi tillsammans kravet att de 55 bolag med störst utsläpp av växthusgaser

i Europa ska öka transparensen kring klimatlobbying och visa att deras lobbying och de intresseorganisationer de är medlemmar i inte driver ställningstaganden som står i konflikt med Parisavtalet. Åtskilliga av dessa företag har bra riktlinjer och mål i linje med Parisavtalet – men kan samtidigt betala stora summor till intresseorganisationer som motarbetar ett progressivt klimatarbete. Under våren 2019 har vi lagt förslag på bolagsstämmorna i en handfull av de 55 bolagen med krav på ökad transparens kring lobbying och arbetet fortsätter. Det viktigaste är att styrelserna ser till att inleda en regelbunden översyn av sin lobbying och upprätta en konkret handlingsplan för hur de ska agera när en branschorganisation inte agerar i linje med Parisavtalet.

Tillsammans med Öhman Fonder tog AP7 fram en rapport kring lärdomar om företags klimatlobbying.

Rio Tinto har tagit steg i rätt riktning under 2019 i linje med vad AP7 och andra investerare efterfrågade 2018. Bland annat kring deras medlemskap i organisationen Minerals Council of Australia som aktivt motverkat Parisavtalet.

Klimatlobbying – en utmaning och möjlighet

Church of England ledde tillsammans med AP7 under hösten 2018 en uppmaning som investerare med sammanlagt 2 biljoner dollar stod bakom. Tillsammans krävde investerarna ökad öppenhet från de 55 bolag med störst koldioxidutsläpp i Europa och att de skulle granska de ståndpunkter som de branschorganisationer som de är medlemmar i driver.

Adam Matthews, Director of Ethics and Engagement Church of England Pensions Board, förklarar utförligare samarbetet kring klimatlobbying.

Varför är Corporate Climate Lobbying en viktig fråga?

Adam Matthews: Om du talar med en minister, regeringsförhandlare eller ledande FN-tjänsteman som arbetar med klimatförändringar kommer de alla att bekräfta den roll som lobbying spelar för att forma resultaten av nationella, regionala och internationella processer. För mig åskådliggör två citat detta tydligt:

”Det finns en seriös grupp av företag vars röst är mycket högre, som är bättre finansierad, som fungerar mycket mer unisont och som fortfarande är kvar i gårdagens teknik och bränslen.”

– *Christina Figueres, UNFCCC:s verkställande sekreterare, 2011*

”Jag får motstånd från några fossilbränsle-intressen som vill bevara en föråldrad status quo. När du börjar se massiva lobbyinsatser som stöds av fossilbränsle-intressen eller konservativa tankesmedjor eller Koch-bröderna, som driver att nya lagar ska riva upp standarder för förnybar energi eller förhindrar nya clean energybolag att lyckas, då är det ett problem.”

– *Barack Obama, USA:s 44:e president, 2015*

AP7 har varit långt före många andra investerare när det gäller att identifiera effekterna av lobbying på klimatpolitik och internationella processer. Vårt gemensamma initiativ syftar till att koppla samman det stöd för Parisavtalet som bolagen har uttryckt och koppla det till deras lobbyingverksamhet och insatserna från deras branschorganisationer.

Vilka effekter har du sett?

Adam Matthews: Sedan starten har vi fokuserat på 55 företag i Europa. Vi har sett väsentlig respons senast från Royal Dutch Shell, som publicerade en översyn av nitton av deras stora branschorganisationer. Detta resulterade i att Shell lämnade en stor amerikansk förening och började granska nio andra. De som granskas har Shell kontaktat och tydliggjort att de kommer att överväga att lämna organisationerna om de inte ändrar sina ståndpunkter.

En viktig framgång är att Shell tillsammans med ett antal andra olje- och gasbolag tog ställning mot en stor industriorganisation, The American Petroleum Institute (API), och krävde större reglering av metanutsläpp i USA. Det var första gången bolagen offentligt gick emot API.

I andra sektorer har vi fått åtaganden från Anglo

American som ska publicera en egen granskning av sina intresseorganisationer. Rio Tinto har även vidareutvecklat sina kriterier för att bedöma branschorganisationens anpassning till klimatförändringar.

Det var också glädjande att se det första cementföretaget som erkände att de behöver granska sina medlemskap i intresseorganisationer när Heidelberg Cement i sin årsredovisning uppgav att de ska initiera det. Slutligen, inom bilsektorn gick Volkswagen ut som föregångare med att utmana en av de största branschorganisationerna för första gången.

Vad är nästa steg under 2019?

Adam Matthews: Vi fortsätter att föra dialog med bolagen inom sektorn för att uppmuntra dem att genomföra granskningar av sina branschorganisationer och lära av bästa praxisen från andra bolag. Det finns ett växande intresse och stöd från institutionella investerare för vårt gemensamma initiativ. En viktig del av vårt arbete kommer att vara att lägga motioner på bolagsstämmorna hos ett antal bolag. Vi är fortfarande i förhandlingar med bolagen för att se om de kommer att genomföra de åtgärder vi har föreslagit.

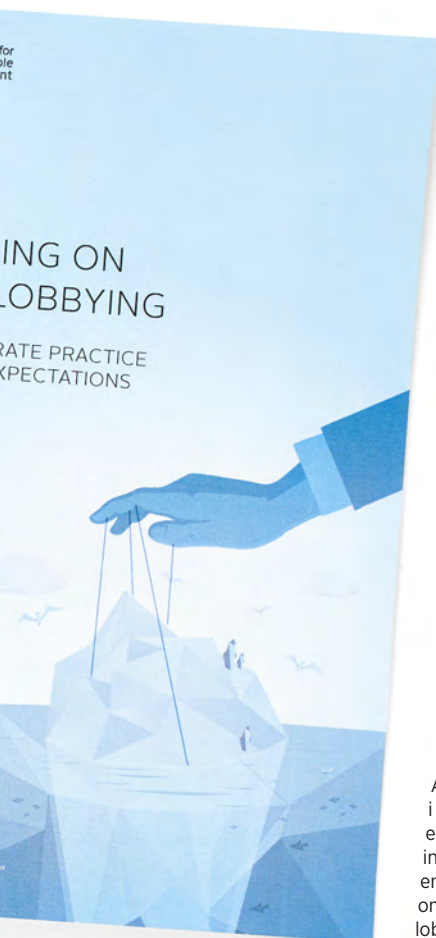
Vi vill se god styrning inom dessa frågor samt insyn i deras rapportering till aktieägarna, så att vi kan bedöma effektiviteten i bolagens tillvägagångssätt. Vi är också i diskussion med London School of Economics för att utveckla en mer rigorös akademisk ram för att bedöma god praxis.

I slutändan, om den makt och det inflytande som många branschorganisationer utövar på politiken skulle kunna riktas till att stödja målen i Parisavtalet och inte mot att förhålla åtgärder, tror jag att vi kommer att injicera en positiv kraft för förändring som kommer att höja ambitionsnivån.

Adam Matthews, Director of Ethics and Engagement Church of England Pensions Board, ser positiva effekter av samarbetet med AP7 kring klimatlobbying.

Shell beslutade att gå ur en amerikansk intresseorganisation på grund av klimatlobbying.

AP7 var delaktiga i att inom PRI ta fram en guide till andra investerare som vill engagera sig i frågan om företags klimatlobbying.

FINANCIAL TIMES

Environment + Add to myFT

Shell to quit US oil lobby group over climate change clash

Royal Dutch Shell is leaving one of the largest US oil industry groups because of differences over climate policy, underlining the pressure big energy companies face from investors to ensure any lobbying matches their goals on carbon emissions.

Tema

Arbetsvillkor inom gröna näringar

Hur kan kapitalägare bäst bidra till förbättrade arbetsvillkor inom gröna näringar? För att utforska hur vi i våra olika roller kan bidra till FN:s åttonde globala hållbarhetsmål, Anständigt arbete och ekonomisk tillväxt, inleddes temaarbetet Arbetsvillkor i gröna näringar under 2018.

Allt fler investerare anser att ett minimikrav för ansvarsfullt företagande är att respektera internationella människorättsnormer. Goda arbetsförhållanden i livsmedelsförsörjningskedjan, särskilt för småskaliga jordbrukare och plantagearbetare, har också en direkt koppling till flera av FN:s globala utvecklingsmål (SDG). Jordbruksarbetare som får en dräglig livsinkomst är mer benägna att skicka sina barn till skolan, säkra en långsiktig matförsörjning för sina familjer och undkomma fattigdom. En tillräcklig inkomstnivå för en fattig landsbygdsbefolkning bidrar också till att minska inkomstskillnaderna

både på nationell och global nivå.

Under året har vi tagit fram förstudien "Mapping labour rights issues in the food supply chain" tillsammans med Sustainalytics för att skapa en överblick över vad vi ska inrikta oss på för att få bäst effekt av vårt temaarbete. Målet för studien var att kartlägga de främsta riskerna för att arbetstagar rättigheter kränks. Samt redogöra för hur investerare kan få bolag att förbättra sin förmåga att hantera sådana risker och åtgärda skadliga effekter. Förundersökningens syfte var att fastställa:

1. Vilka är de största arbetsrättsriskerna inom global livsmedelsproduktion?
2. Vilka är de lämpligaste råvarorna och bolagen att fokusera engagemang kring?
3. Hur kan AP7 komplettera befintliga och tidigare investerarinitiativ på området arbetsvillkor inom gröna näringar?

Teplockare vid Mount Kenya. Te är ett av fem livsmedel med de främsta riskerna för bristande arbetsvillkor.

1 INGEN FATTIGDOM

2 INGEN HUNGER

4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA

8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

10 MINSKAD OJÄMLIKHET

Några av slutsatserna från förundersökningen var att:

- **Barnarbete och tvångsarbete** är två av de allvarligaste mänskliga rättighetsfrågorna inom livsmedelsproduktionssektorn enligt de experter och rapporter studien undersökt. 2017 bedömdes antalet barnarbetare uppgå till 152 miljoner, varav över 70 procent fanns inom jordbruket. 25 miljoner människor beräknas omfattas av tvångsarbete och 11 procent sker inom jordbruk och fiske.
- Eftersom var fjärde offer för tvångsarbete utnyttjas utanför sitt hemland är **migrantarbetare** en sårbar grupp. Migranter är särskilt utsatta för tvångsarbete. De har en särskilt hög risk för exploatering på grund av språkbarriärer, integrationsutmaningar samt begränsad lokalkännedom och stöd.
- **Otillräcklig levnadslön** är en av grundorsakerna till barn- och tvångsarbete. Det är en komplex fråga men viktig att diskutera.
- Förstudien identifierade **fem grödor med förhöjda risker** för tvångs- och barnarbete: kaffe, ris, socker, te och tomater. När det gäller socker, te och kaffe syns en positiv utveckling. Men inom ris och tomater är utvecklingen inte lika positiv, där krävs en högre medvetenhet om vikten av goda arbetsvillkor. Det finns möjlighet att överföra kunskap från arbetet inom till exempel kakaoindustrin till dessa grödor.

Vi har utifrån detta inlett dialoger med livsmedelsföretag globalt med fokus på de förebyggande åtgärder som livsmedelsföretagen kan vidta för att undvika att barnarbete och tvångsarbete uppkommer i deras leverantörskedja. Liknande problem finns i flera leverantörskedjor, för en mängd olika jordbruksprodukter. Ett syfte med vårt dialogprojekt är att sprida goda exempel och verkningsfulla metoder mellan regioner och sektorer. Som universell ägare i ett stort antal företag och sektorer kan AP7 bidra till att sprida erfarenheter mellan dessa bolag.

På spararnas villkor

Spararna har ett stort informationsunderläge i pensionsystemet. Under de senaste åren har AP7 därför arbetat aktivt med folkbildande kommunikation om pension och hållbarhetsfrågor. Utifrån AP7:s uppdrag kring ansvarsfrågor deltar vi även aktivt i debatten kring hållbarhet och ansvarsfulla investeringar.

AP7:s informationsarbete går ut på att folkbilda kring premiepension och pensionsystemet, vidga perspektiven och delta i debatten kring hållbarhet och ansvarsfulla investeringar. AP7 har inte någon information om våra sparare utan kommunikationen och kontakterna med spararna sköts av Pensionsmyndigheten, vilka även har i uppdrag att administrera och betala ut den allmänna pensionen. Uppdragsfördelningen innebär dock inte att AP7 helt avstår från att kommunicera.

Spararnas situation i premiepensionen. Ett skäl till att AP7 gör folkbildande kommunikationsinsatser är att premiepensionssystemet försätter spararna i en valsituation med ett stort fondutbud och eget ansvar för sin premiepension. Många privata aktörer marknadsför sina fonder mer eller mindre aggressivt. För att spararna ska ha en möjlighet att göra ett medvetet val behöver de nyanserad information om premiepensionen.

Med det som utgångspunkt ställs AP7 inför en rad utmaningar. Pensionsystemet är komplext och svårt att kommunicera på ett enkelt sätt och det krävs ett visst engagemang från mottagaren för att informationen ska nå fram. Samtidigt tycker många sparare att pensioner är ett svårt och krångligt område.

AP7:s sparare har lägre inkomster och utbildningsnivå än genomsnittet. Det beror till stor del på att vi har en stor del unga sparare som automatiskt hamnar i förvalsalternativet när de börjar arbeta, vilket gör kommunikationen än mer angelägen. Den här målgruppen är i minst lika stort behov av information som den mer engagerade gruppen som är road av kapitalförvaltning.

AP7:s målgrupp och kanaler. Den övergripande målgruppen för den externa kommunikationen är våra över 4 miljoner sparare. Möjligheten att nå ut till en så bred och stor målgrupp via till exempel annonsering i breda kanaler som tv och dagspress är av resursskäl inte möjligt. Därför har vi segmenterat målgruppen och riktar oss till Såfa-sparare i åldern

20–40 år. För att nå ut till dem på ett kostnadseffektivt sätt använder vi oss av digitala kanaler.

Sedan flera år tillbaka har AP7 successivt ökat insatserna för att nå spararna via egna kanaler, som till exempel bloggen Förvalt, webbplatsen samt sociala medier. För den externa kommunikationen är även journalister och finansbranschen viktiga målgrupper, då de via massmedier och som opinionsbildare indirekt når ut till spararna. Andra centrala aktörer att hålla en löpande dialog med är Finansdepartementet, Finansinspektionen, Pensionsgruppen och Pensionsmyndigheten.

Genom att sprida information och folkbilda om privatekonomi, pensionsystemet och AP7 Såfa på ett lättillgängligt sätt, arbetar AP7 för att spararna ska få ett bra beslutsunderlag. Ingen ska behöva känna sig tvingad att välja men alla ska ha ett så bra underlag som möjligt för att fatta ett medvetet beslut.

Arkiv

2019

januari (9)
februari (11)
mars (10)
april (5)

2018

januari (9)
februari (10)
mars (7)
april (10)
maj (9)
juni (5)
juli (6)
augusti (6)
september (10)
oktober (8)
november (13)
december (7)

Har du inte #premiepe

Allt du behöver veta om din premiepension i fem minuter.

Du är själv ansvarig för din premiepension. Helt lätt är det inte. Särskilt inte om du inte vet vad din premiepension är. Eller vilka fonder du har valt. Om du ens har valt. Men det ska inte vara svårt. Ta fram ditt orange kuvert eller logga in på Mina Sidor på [Pensionsmyndighetens webbplats](#). Vi. Känns det redan för krångligt? [Här förklarar vi snabbt vad premiepensionen är.](#)

NU ÖPPNAR JAG KUVERTET

Ta det kallt när det krisar

AP7

Ta det **kallt** när det **krisar**

Ett råd från AP7 om din premiepension

Kapitalförvaltning Hållbarhet Såfa guiden Premiepension Frågor och svar

Hur påverkas pensionen av deltidsarbete?

Jobbar du deltid? Då är det extra viktigt att tänka på pensionen. Att jobba mindre ger lägre pension. Så här funkar det. Sommarjobbet på högstadiet, extraarbetet under studietiden och...

2019-04-04 / AP7 / Ekonomi för soffliggare / Premiepension

Kreativa utbyten om hållbarhet på IMF:s vårmöte

Det har varit några intensiva dagar och jag har deltagit som talare vid ett par evenemang under IMF:s vårmöte i Washington. Vi är en grupp inom SISD (Swedish Investors for...)

/ Omvärld

På ap7.se samt i digitala medier har AP7 under åren arbetat med att folkbilda om premiepensionssystemet.

Via AP7:s blogg Förvalt eftersträvar vi att folkbilda och berika spararna med nyanserade och tankeväckande texter kring hållbarhet, kapitalförvaltning och pensionssparande.

Pensionskoll?

on. På max

u är osäker på vad
ta vi hjälpa dig med nu.
hemsida. Sen börjar

Vikten av öppenhet

Tillgänglighet och transparens är ledstjärnor i AP7:s kommunikationsarbete. Vi eftersträvar så långt det är möjligt att aktivt informera om verksamheten, beslut och motiv samt ställa upp för kommentarer när de efterfrågas. Om någon information inte kan lämnas ut offentligt ska anledningen till det vara tydligt och kunna motiveras av myndigheten. Det finns dock en rad lagar som sätter gränser för kommunikationen, såsom upphovsrättslagen, tryckfrihetsförordningen, GDPR, samt offentlighets- och sekretesslagen.

GRI-komponent

Om redovisningen

GRI-redovisningen avser perioden 1/1–31/12 2018 och omfattar hela myndighetens verksamhet. AP7 avger hållbarhetsredovisning årligen och den senaste redovisningen publicerades på www.ap7.se den 27 april 2018. Inga väsentliga förändringar i myndighetens uppdrag eller dess värdekedja som föranleder justeringar i denna redovisning har skett sedan dess. Hållbarhetsredovisningen är upprättad i enlighet med GRI Standards: nivå Core och det branschspecifika tillägget Finansiella tjänster (Financial Services, FS). Redovisningen har ej omfattats av extern granskning.

Ett GRI-index finns på sidorna 30–31 i hållbarhetsredovisningen.

Kontaktperson för hållbarhetsredovisningen är Johan Florén, chef kommunikation och ägarstyrning, 08-412 26 64.

Redovisningens innehåll

Redovisningens innehåll baseras på en väsentlighetsanalys som genomfördes 2014 och uppdaterades 2017. Med utgångspunkt från tidigare analyser och intervjuer, kompletterat med aktuell omvärldsbevakning avseende trender, drivkrafter och utmaningar, genomförde en intern arbetsgrupp en preliminär kalibrering av relevanta hållbarhetsämnen.

Initialt identifierades AP7:s nyckelintressenter, dvs. de grupper som har störst intresse av AP7:s verksamhet och för vilka det ömsesidiga inflytandet är betydande. Intressentanalysen gav vid handen att nyckelintressenterna utgörs av:

- Huvudmän
- Kärnleverantörer
- Medarbetare
- Pensionsmyndigheten
- Sparare

Därefter genomfördes en prioritering där nyckelintressenternas förmodade uppfattning om utvalda hållbarhetsämnen ställdes mot ämnets ekonomiska, sociala eller miljöpåverkan. Prioriteringen resulterade i följande urval av relevanta hållbarhetsämnen.

- Ekonomiskt resultat
- AP7:s uppdrag och förtroende
- Produktportfölj: impactinvesteringar
- Folkbildning om pensioner
- Aktivt ägande
- Transparens
- Anti-korruption
- Efterlevnad av lagar, förordningar och riktlinjer

Representanter för nyckelintressenterna (exkl. intressentgruppen Sparare) gav i djupintervjuer sin syn på urvalet av hållbarhetsämnen och på AP7:s hållbarhetsarbete. Intressenterna fick möjlighet att förbereda sig på frågeställningarna genom att ta del av ett frågeformulär. Åsikter från den anonyma intressentgruppen Sparare fick inhämtas genom att ta intryck av inkomna frågor och synpunkter till AP7 under 2017. Sammanfattningsvis bekräftade intressenterna urvalet av hållbarhetsämnen och deras synpunkter fördjupade och breddade väsentlighetsanalysen. I ett avslutande arbetsmöte, i vilket förutom arbetsgruppen även

bolagets vd och chefen för kommunikation och ägarstyrning deltog, fastställdes de prioriterade hållbarhetsämnena som de beskrivs ovan. Nyckelintressenterna kompletterades med intressentgruppen Samarbetspartners.

Vad säger intressenterna?

Tabellen på nästa sida beskriver AP7:s nyckelintressenter, formerna för AP7:s dialog med respektive intressentgrupp samt de frågeställningar som är i fokus.

AP7 samverkar och har regelbundna kontakter även med andra intressentgrupper, vilka relativt nyckelintressenterna har lägre grad av intresse och inflytande över AP7 och myndighetens hållbarhetsarbete och -redovisning:

- Forskare, som AP7 kan samverka med för att generera kunskap om ansvarsfulla investeringar och finansmarknader.
- Finansinspektionen, som har tillsynsansvar över AP7:s verksamhet och till vilka AP7 årligen rapporterar.
- Frivilligorganisationer, som uttrycker intresse för specifika sakfrågor och för hur AP7 allmänt arbetar med ansvarsfulla investeringar.
- Branschkollegor, som tillsammans med AP7 driver utvecklingen inom ansvarsfulla investeringar.

Verksamhetsstyrning

Som en del av verksamhetsplanen fastställer AP7:s styrelse varje år en ägarpolicy. Den anger hur AP7 ska utöva den ägarfunktion som följer av aktieinnehaven i AP7 Aktiefond. Ägaransvaret bygger på tre huvudområden: styrning för miljö- och etikmässiga hänsyn, samt bolagsstyrning (ESG). AP7 utvecklar löpande processerna inom ägarstyrningsområdet med riktlinjerna och styrdokument för ägarstyrningsprocessen. Riktlinjerna för ägarstyrning beskriver hur AP7 som aktieägare, inom ramen för uppdraget, påverkar bolagen att ta ansvar för hållbarhet, etik och god bolagsstyrning.

Riktlinjerna för ägarstyrning konkretiseras i ett antal vd-instruktioner för röstning, offentlig svartlistning, gruppatalan och fördjupningsteman. Styrelsen har ålagt vd att ta fram en klimatstrategi vilket gjordes under det tematiska klimatarbetet 2015–2017.

Chefen för kommunikation och ägarstyrning har det övergripande ansvaret för AP7:s arbete med ansvarsfulla investeringar.

En ESG kommitté bestående av representanter för ägarstyrning, administration och förvaltningsorganisationen bereder vissa ESG-ärenden för beslut i ledningsgruppen. ESG kommittén är också ett samverkansorgan för ESG-frågor och syftar till att främja samordning och integrering av ESG inom AP7:s olika avdelningar. Kommittén sammanträder en gång per kvartal eller vid behov. Bolag som ska svartlistas beslutas av styrelsens arbetsutskott som också kan involveras i andra frågor av särskild betydelse.

Samtliga medarbetare är ålagda att följa AP7:s etiska riktlinjer, som lägger stor vikt vid de anställdas uppträdande och reglerar vad som gäller i fråga om exempelvis representation och gåvor, upphandlingar, bisysslor och eventuella intressekonflikter.

Riktlinjerna syftar till att undvika att medarbetarna

Intressentgrupp	Beskrivning	Form för dialog	Frågeställningar
Huvudmän	Riksdagens pensionsgrupp, som via lagen om AP-fonder ger AP7 sitt förvaltningsuppdrag	Löpande dialog	AP7:s uppdrag och förtroende Ekonomiskt resultat
	Finansdepartementet, som ansvarar för kontroll och uppföljning av AP7:s verksamhet.	Löpande dialog och årliga utvärderingar	AP7:s uppdrag och förtroende Lagefterlevnad Ekonomiskt resultat
Kärnleverantörer	Externa förvaltare, som gör placeringar för AP7:s räkning eller som på annat sätt utför tjänster åt AP7.	Löpande dialog och årliga utvärderingar	AP7:s uppdrag och förtroende Aktivt ägande Impactinvesteringar Transparens
Medarbetare	37 anställda, som tillsammans utför AP7:s uppdrag.	Medarbetarsamtal och -undersökningar	AP7:s uppdrag och förtroende
Pensionsmyndigheten	Myndighet som samverkar med AP7 genom att kanalisera kapital in i fonderna och hantera pensionsutbetalningar.	Löpande dialog	AP7:s uppdrag och förtroende Folkbildning Ekonomiskt resultat
Samarbetspartner, ex. Sida	Aktörer som bidrar till AP7:s kompetensutveckling och i AP7:s fördjupningsarbeten	Inom ramen för pågående samarbeten	AP7:s uppdrag och förtroende Aktivt ägande Impactinvesteringar
Sparare	4,2 miljoner svenskar vars pensionskapital förvaltas av AP7.	Löpande kontakt med individuella sparare som ställer frågor, men även årliga undersökningar för att ta reda på hur svenska folket ställer sig i olika pensionsrelaterade frågor.	Ekonomiskt resultat Aktivt ägande Folkbildning

eller deras närstående får fördelar i kraft av anknytningen till AP7, eller hamnar i en konflikt mellan fondens och egna privata intressen. Samtliga medarbetare bekräftar årligen att de tagit del av fondens etiska riktlinjer.

Genom AP7:s styrelse antagna ägarpolicy (Riktlinjer för ägarstyrning) åtar vi oss att följa FN:s Global Compacts principer, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och OECD:s riktlinjer för bolagsstyrning.

Medlemskap och frivilliga överenskommelser

AP7 förhåller sig till följande medlemskap eller frivilliga riktlinjer som man har undertecknat:

- UN Principles for Responsible Investments (UNPRI)
- Carbon Disclosure Project (CDP)
- International Corporate Governance Network (ICGN)
- Sveriges forum för hållbara investeringar (Swesif)
- Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)
- Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC)
- Swedish Investors for Sustainable Development

AP7 som arbetsgivare

AP7 är en statlig myndighet. Vid utgången av 2018 var antalet tillsvidareanställda 37 personer, varav 17 kvinnor och 20 män. Alla är tillsvidareanställda och samtliga omfattas av kollektivavtal BAO-JUSEK (SACO). Myndigheten är baserad på Vasagatan i Stockholm och har inga kontor ute i landet. Verksamheten bedrivs huvudsakligen i Sverige även om

placeringar görs i aktier över hela världen. Vd är Richard Gröttheim. Ledningsgruppen består av sju personer, varav tre kvinnor och fyra män. Under 2018 har två personer lämnat sin anställning och nio personer anställts. För AP7 är det viktigt att medarbetarna trivs och att rätt kompetens finns inom myndigheten. Samtliga medarbetare har under året haft utvecklingsamtal med sin närmaste chef.

Om AP7:s klimatrisker

AP7 får enligt lag endast investera i aktier och räntebärande papper. Merparten av spararnas pengar investeras på den globala aktiemarknaden. Klimatförändringarna medför risker för finanssektorn som kan delas in i två huvudsakliga kategorier: klimatrisker och omställningsrisker. Den första är den verkliga klimatriskerna som följer av ökad global medeltemperatur, stigande havsnivåer och mer frekvent extremväder. Den andra är omställningsrisken som följer av övergången till ett koldioxidsnått samhälle där konsumtionsmönster förändras, nya produkter ersätter gamla, och klimatpolitiken skärps. Omställningsrisken är således en konsekvens av arbetet med att hantera klimatriskerna.

Omställningsrisken är en finansiell risk för att värdet på vissa företag kommer att sjunka när åtgärder vidtas för att bland annat fasa ut fossila bränslen ur ekonomin. Investerare kan hantera omställningsrisker genom att minska exponeringen mot verksamheter som riskerar att drabbas av omställningen och öka exponering mot verksamheter som förväntas gynnas av densamma. För att anpassningarna ska ge ett finansiellt mervärde krävs dock att investeraren har bättre förutsättningar än övriga marknaden att bedöma omställningsriskerna.

Eftersom AP7 investerar i ett så stort antal företag spridda över alla branscher och alla regioner, är våra klimatrisker och omställningsrisker i stort sett samma som de som finns samlade i hela den globala ekonomin.

Klimatrisiker

Den största risken för AP7:s långsiktiga uppdrag att skapa god avkastning och ge våra sparare goda pensioner misslyckas, är risken att vi inte når tvågradersmålet vilket skulle innebära att de fysiska effekterna av klimatförändringarna skadar den globala tillväxten och ekonomin. De ekonomiska värden som riskerar att gå om intet vid en misslyckad hantering av klimatriskerna är astronomiska.

Uppskattningar har räknats i hundratusentals miljarder kronor. Eftersom AP7 investerar i det värde som skapas av hela den globala ekonomin är våra portföljers utveckling beroende av att den globala marknaden långsiktigt utvecklas hållbart.

Det är svårt att påvisa några effekter på de underliggande företagens klimatpåverkan, av att investerare väljer in eller väljer bort företag i sina aktieportföljer. I och med att transaktioner sker på en andrahandsmarknad, påverkar inte transaktionen i normala fall det underliggande företags kapitalflöde. Transaktionen ger i normalfallet inte ens en signal till företaget med mindre än att investeraren aktivt kommunicerar om sin transaktion. Aktier kan säljas och köpas många gånger utan att någon ägare utnyttjat ägarinflytandet för att försöka minska klimatpåverkan från de underliggande verksamheterna.

AP7:s främsta bidrag för att hantera de verkliga klimatriskerna är att vara en engagerad ägare. Det är genom att aktivt påverka företagen, verksamheter och hela marknaden vi investerar i som vi kan ge ett bidrag till att minska utsläppen av växthusgaser till atmosfären och hantera klimatriskerna.

AP7 som universell, långsiktig ägare och statlig pensionsfond har bättre möjligheter än många andra investerare att utifrån en helhetssyn på ekonomin arbeta med normer och metodutveckling för hela marknaden. AP7 driver genom sin ägarstyrning och metodutveckling på en implementering av Parisavtalet, som konkretiserar FN:s klimatkonvention. För att nå framgång förutsätter det att vi samverkar med andra investerare och samhällsaktörer och använder alla ägarstyrningsverktyg vi har tillgängliga.

AP7 driver aktivt på en implementering av Parisavtalet i samtliga våra ägarstyrningsprocesser. Sedan flera år tillbaka bedriver vi ett fokusarbete om effekterna av företags klimatlobbying, där vi driver frågan om företags redovisningsansvar av sitt politiska påverkansarbete. Vi förväntar oss att de företag vi investerar i inte motverkar Parisavtalets implementering. Under 2017 svartlistade vi för första gången företag som agerar i strid med Parisavtalet. Genom att ta in Parisavtalet i vår normgranskning är vi med och tolkar var gränserna går för ett acceptabelt beteende i klimatfrågan. Vi för direkt dialog med ett antal företag i vår portfölj som vi identifierat som särskilt viktiga för en omställning. Vi har ett antal olika pågående påverkansprojekt som fokuserar på olika aspekter av företags klimatavtryck. Klimat fortsätter också att vara en av våra fokusfrågor på bolagsstämmor där vi oftast röstar för klimatförslag och även lägger egna aktieägarmotioner i särskilt angelägna frågor.

Vid sidan av att påverka genom ägande, kan AP7 bidra till finansiering av klimatlösningar. Den systemförändring vi står inför kräver innovationer och investeringar inom alla sektorer. Vi tror att vårt investerade kapital kan göra nytta för klimatet genom att finansiera klimatinnovationer och lösningar för en ny koldioxidnsål ekonomi.

På så sätt kan AP7 bidra till att driva på en omställning av ekonomin, både i vår roll som aktiv ägare och genom våra riktade investeringar.

Omställningsrisiker

Under utfasningsprocessen av fossila bränslen ur ekonomin, och omställningen till ett mer klimatsmart samhälle kommer vissa företag i AP7:s globala portfölj att missgynnas och andra företag att gynnas. Eftersom AP7 investerar i ett stort antal företag i ett stort antal olika branscher och länder har vi minskat våra sparares exponering mot varje enskilt företags risker.

Genom att AP7:s svartlistningsprocess utesluter ett antal bolag som agerar i strid med Parisavtalet, kan det antas att vår exponering mot företag som missgynnas av omställningen är mindre än vårt jämförelseindex.

Genom att AP7 i sin aktiva förvaltning utnyttjar möjligheten att finansiera verksamheter som erbjuder lösningar på klimatproblem har AP7 ökat exponeringen mot verksamheter som antas gynnas av en omställning. 2017 upprättade AP7 så kallade "gröna mandat" i förvaltningen av två av tre tillgångsslag (räntor, onoterade aktier). Under 2018 upprättades det även inom noterade aktier. AP7 har en investering i gröna obligationer som uppgår till 1,8 miljarder kronor. Ungefär 12 procent av vårt onoterade kapital utgörs av cleantech, vilket motsvarar 1,1 miljarder kronor.

Klimattema och klimatlobbying

Under en treårsperiod 2015-2017 genomförde AP7 ett fördjupat temaarbete i klimatfrågan. Syftet med AP7:s klimattema var att under treårsperioden utreda hur AP7 genom sina investeringar, sitt ägararbete och sin roll i samhället på ett meningsfullt och resurseffektivt sätt skulle kunna göra skillnad för klimatförändringarna.

Målsättningen var att vid slutet av temaperioden tillämpa resurseffektiva och verkningsfulla metoder i såväl vår ägarstyrning som kapitalförvaltning.

Under 2017 integrerades klimatrisiker i samtliga AP7:s ägarstyrningsprocesser och under 2018 i samtliga tillgångsslag. Mer om vårt klimattema finns att läsa i temarapporten om klimat.

Arbetet med att driva en implementering av Parisavtalet fortsätter i våra ägarstyrningsprocesser genom AP7:s lobbyingtema där vi driver frågan om företags ansvar för sitt politiska engagemang i klimatfrågan. Vi fortsätter också granska företag som agerar i strid med Parisavtalet genom den halvårsvisa svartlistningen. Vi har också nyligen initierat dialogprojekt riktade mot fossilbolag. Klimat fortsätter också att vara en av våra fokusfrågor på bolagsstämmor där vi både stödjer förslag om minskad klimatpåverkan och även lägger egna aktieägarförslag.

AP7 mäter koldioxidavtrycket

AP7 mätte under 2018 för femte året i rad det samlade koldioxidavtrycket för AP7:s aktiefond. Av aktiefonden utgörs två procent av onoterade innehav som inte ingår i mätningen. Koldioxidavtryck ger en bild av hur stora de direkta utsläppen är från de underliggande företagen i AP7:s aktiefond, men det finns begränsningar i informationens användbarhet, se faktaruta på nästa sida. AP7 stödjer en metodutveckling på marknaden och driver själv ett utvecklingsarbete

med förvaltare för att mäta och följa upp klimatpåverkan av investeringar. Aktiefonden förvaldade 460 miljarder kronor per sista december 2018 och utgjorde 91 procent av AP7:s totala förvaltade kapital. Två procent av aktiefonden utgörs av onoterat privat kapital. AP7:s fotavtryck har beräknats på investeringarna i noterade aktier vilket utgör 89 procent av AP7:s totalt förvaltade kapital.

Fotavtrycksanalysen gjordes av Your SRI/Southpole och omfattar utsläpp motsvarande scope 1 och 2 enligt GHG Protocol. Beräkningar har gjorts utifrån 74 procent rapporterade och 26 procent uppskattade utsläppsdata från företagen som ingår i portföljen.

Den sektor som bidrog mest till AP7:s koldioxidavtryck var kraftförsörjning, vilken stod för 41,7 procent av avtrycket. Gruv-, skog- och metallindustrin utgjorde 26,7 procent, medan olja och gas stod för 12,8 procent.

1. Det absoluta koldioxidavtrycket för AP7 Aktiefond, motsvarande ägd andel av bolagens sammanlagda utsläpp mätt i ton CO₂e var 7,7 miljoner ton. Det är i linje med vårt jämförelseindex MSCI ACWI, vars totala koldioxidavtryck vid samma tidpunkt var 7,5 miljoner ton CO₂e.
2. Koldioxidintensiteten, där absolut koldioxidavtryck relateras till ägarandel av bolagens marknadsvärde för AP7 Aktiefond, var 17,5 ton CO₂e per miljon kronor. MSCI ACWI vid samma tidpunkt: 17,2 ton CO₂e per miljon kronor.
3. Koldioxidintensiteten, där absolut koldioxidavtryck relateras till ägarandel av bolagens omsättning var 29,9 ton CO₂e per en miljon kronor, MSCI ACWI: 29,8 ton CO₂e per miljon kronor.
4. Koldioxidintensitet, viktat medeltal, där bolagens koldioxidintensitet i förhållande till omsättning multipliceras med bolagets andel av portföljen baserat på marknadsvärde var 31,6 ton CO₂e per miljon kronor. MSCI ACWI vid samma tidpunkt var 32,6 ton CO₂e per miljon kronor.

Sedan 2015 har AP7 tillsammans med buffertfonderna API-AP4 samt AP6 en samverkansgrupp med representanter från varje AP-fond för att samordna fondernas redovisning av koldioxidavtryck. Hösten 2015 presenterade gruppen en samordning av sättet att redovisa koldioxidavtrycket. Gruppens förslag till standardisering har anammats både i Sverige och internationellt.

Under 2017 utvärderades olika dataleverantörers tjänster kring koldioxidindikatorer för olika tillgångslag och det konstaterades att det sker en fortsatt utveckling inom detta område. AP-fonderna har därför valt att avvakta med samordning kring fler tillgångslag. Eftersom AP7:s förvaltade kapital till så stor del utgörs av noterade aktier, redovisar vi per sista december 2018 klimatavtrycket ändå för nästan 90 procent av våra investeringar.

I ramverket som Task force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD), tagit fram rekommenderas investerare att rapportera koldioxidavtryck med indikatorn koldioxidintensitet, viktat medeltal. I detta mått beräknas koldioxidavtrycket genom att multiplicera bolagens andel i portföljen (baserat på marknadsvärde) med bolagets koldioxidintensitet

i förhållande till omsättning och sedan addera dessa. I detta mått har alltså ägarandel ingen betydelse. För att vara i linje med TCFD beslutade AP-fonderna under 2017 att även inkludera denna indikator (nr 4 ovan) i rapporteringen.

AP7 och de andra AP-fonderna är positiva till att mäta och redovisa investeringars klimatutsläpp, som en del i ett bredare klimatarbete. Utöver redovisning av koldioxidavtryck, vill vi bidra till framtagande av ytterligare mått som kan stödja investerare och bolag att hantera klimatrelaterade risker och möjligheter.

Faktarutan nedan visar hur koldioxidavtryck ger viktig kunskap till investerare, men att det också finns begränsningar.

Koldioxidavtryckets fördelar

Ger underlag för att bedöma vissa klimatrelaterade finansiella risker såsom ett pris på koldioxid.

Kan utgöra en grund för bolagspåverkan såsom krav på utsläppsminskning, riskhantering, affärsstrategier och transparens.

Förbättrar AP-fondernas transparens och påverkar näringslivet till ökad transparens och datakvalitet.

Koldioxidavtryckets begränsningar

Mäter inte investeringarnas totala klimatpåverkan eftersom:

- Endast vissa utsläpp inkluderas
- Utsläppsdata från bolag inte är fullständig
- Endast vissa tillgångslag mäts
- Besparingar av utsläpp genom produkter och tjänster inte räknas in
- Information om fossila reserver inte ingår

Mäter inte en portföljs totala klimatrisker, såsom fysiska risker vid extremväder, översvämning och torka eller t.ex. konsekvenser av ökad lagstiftning kring energieffektivisering. Koldioxidavtryck är inte heller ett mått på en portföljs totala klimatomöjligheter eller hur väl en portfölj är positionerad mot en övergång till ett koldioxidsnålt samhälle.

Mäter inte vad som krävs för att uppnå tvågradersmålet och ger ingen vägledning om hur investerare kan bidra till att uppnå det. Ett ensidigt fokus på enskilda portföljers minskade koldioxidavtryck riskerar därför att rikta uppmärksamhet från faktiska utsläppsminskningar och hur investerare kan möjliggöra lösningar för en koldioxidsnål ekonomi.

GRI Standard		Kommentar	Sidhänvisning
Organisationsprofil			
102-1	Organisationens namn	Sjunde AP-fonden (AP7)	
102-2	Aktiviteter, varumärken, produkter och tjänster		4-5
102-3	Huvudkontorets lokalisering	Stockholm	
102-4	Länder där organisationen har verksamhet	Sverige	
102-5	Ägarstruktur och bolagsform		A
102-6	Marknadsnärvaro		4-5
102-7	Organisationens storlek		A
102-8	Information om anställda		27
102-9	Leverantörskedja	AP7 har ett mindre antal leverantörer, vilka främst levererar förvaltnings- och analystjänster. Leverantörerna kommer huvudsakligen från UK och USA. Riskerna i leverantörsledet bedöms därmed vara låga.	
102-10	Större förändringar i organisationen och dess värdekedja		26
102-11	Försiktighetsprincipens tillämpning	AP7 bedriver ingen tillverkande verksamhet, men beaktar försiktighetsprincipen genom att indirekt integrera den som en del av sin kravställning.	
102-12	Externa stadgar, principer och initiativ		27
102-13	Medlemskap i organisationer		27
Strategi och analys			
102-14	Uttalande från ledande befattningshavare		3, 6-7
Etik och integritet			
102-16	Värderingar, principer, standarder, uppförandekod och etisk policy		4, 26-27
Styrning			
102-18	Styrningsstruktur		26-27, ÅR 23-24
Intressentrelationer			
102-40	Intressentgrupper		26
102-41	Andel anställda som omfattas av kollektivavtal		27
102-42	Identifiering och urval av intressenter		26-27
102-43	Metoder för samarbete med intressenter		27
102-44	Viktiga frågor som framkommit i dialog med intressenter		27
Redovisningsmetodik			
102-45	Enheter som inkluderas i redovisningen		26
102-46	Process för att fastställa redovisningens innehåll och avgränsningar		26
102-47	Frågor som identifierats som väsentliga		26
102-48	Förklaringar till korrigeringar från tidigare redovisningar	Inga korrigeringar från tidigare redovisningar har skett 2018.	
102-49	Väsentliga förändringar jämfört med tidigare redovisningar		26
102-50	Redovisningsperiod		26
102-51	Datum för senaste redovisning		26
102-52	Redovisningscykel		26
102-53	Kontaktperson för rapporten		26
102-54	Uttalande om redovisningens överensstämmelse med GRI Standards		26
102-55	GRI-index		30-31
102-56	Extern granskning		26

GRI Standard	Relevanta hållbarhetsämnen	Sidhänvisning
EKONOMI		
GRI 201: Ekonomiskt resultat 2016		
103-1/2/3	Frågans väsentlighet och avgränsningar, hållbarhetsstyrning och uppföljning	28-29
201-2	Ekonomisk påverkan av klimatförändringarna	Produktportfölj: impact-investeringar, Aktivt ägande 27-29
GRI 205: Anti-korruption 2016		
103-1/2/3	Frågans väsentlighet och avgränsningar, hållbarhetsstyrning och uppföljning	26-27
205-2	Kommunikation och utbildning kring policies och arbetssätt rörande anti-korruption	Anti-korruption, Transparens 26-27
205-3	Bekräftade fall av korruption och vidtagna åtgärder	Inga rapporterade fall av korruption under 2018.
SOCIALT		
GRI 414 inkl. GRI 308: Leverantörsutvärderingar 2016		
103-1/2/3	Frågans väsentlighet och avgränsningar, hållbarhetsstyrning och uppföljning	26-27, 32
308-1, 414-1	Andel nya leverantörer som utvärderats enligt kriterier för socioekonomisk eller miljöpåverkan	Aktivt ägande 32
GRI FS: Produktportföljen		
FS6	Produktportföljens fördelning per region, storlek och sektor	Transparens ap7.se
FS8	Ekonomiskt värde av produkter och tjänster med särskilda miljömässiga syften	Produktportfölj: impactinvesteringar 28-29
GRI FS: Aktivt ägande		
FS10	Andel och antal bolag i portföljen som den redovisande organisationen har interagerat med avseende miljö-/sociala frågor	Aktivt ägande 10-12
FS11	Andel av förvaltad kapital som omfattas av positiv eller negativ miljömässig eller social screening	Aktivt ägande 33
GRI FS: Granskning		
DMA	Omfattning och frekvens av revisioner för att utvärdera implementering av miljö-/sociala policyer och riskbedömningar	Aktivt ägande, Transparens, Efterlevnad lagar, förordningar, riktlinjer 32
GRI FS: Samhälle		
FS14	Initiativ för att förbättra tillgängligheten till finansiella tjänster för missgynnade grupper i samhället	Uppdrag & förtroende, Folkbildning 24-25

Sidhänvisning till redovisning enligt TCFD:s rekommendationer

	Styrning	Strategi	Riskhantering	Mål och nyckeltal
a)	26-28	27-28	27-28	28-29
b)	26	27-28	27-28	*
c)	-	27-28	27-28	*

* AP7 gör inga beräkningar av kontorsverksamhetens klimatpåverkan från Scope 1- och Scope 2-aktiviteter, eftersom denna påverkan bedöms vara marginell relativt klimatpåverkan från investeringar.

Vanliga frågor om AP7:s arbete med ansvarsfulla investeringar

Vad är AP7:s strategi för ansvarsfulla investeringar?

AP7:s strategi för ansvarsfulla investeringar utgår från de två huvudsakliga sätt som vi kan bidra till en hållbar utveckling. Det ena är att vara en aktiv ägare och det andra att investera i företag som bidrar till lösningen av hållbarhetsproblem. AP7:s viktigaste bidrag till en hållbar utveckling är att vara en ansvarsfull ägare i de bolag vi äger. Eftersom vi köper andelar i hela aktiemarknaden snarare än i utvalda bolag är vi en universell ägare. Vår värdegrund är internationellt vedertagna dessa normer för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och korruption. Som universell ägare vill vi i första hand påverka normer och standarder för företagsansvar som bidrar till en mer hållbar marknad i stort. Utifrån dessa normer kan vi sedan engagera oss i de enskilda bolagen vi äger. De påverkansverktyg vi använder är att rösta på bolagsstämmor, föra påtryckningsdialoger med bolag, offentligt svartlista bolag och att driva juridiska processer mot bolag. Det andra huvudsakliga sättet som AP7 kan bidra till en hållbar utveckling är att investera i verksamheter inriktade på hållbarhetslösningar. AP7 har investeringar i gröna obligationer, onoterade miljöteknikbolag och under 2017 började vi utforma ett lösningsorienterat investeringsmandat för börsnoterade bolag.

Vilka lagkrav påverkar AP7:s arbete med ansvarsfulla investeringar?

AP7 lyder under EU:s så kallade UCITS-direktiv vilket begränsar vilka tillgångsslag vi kan investera i. AP7 kan därför inte investera direkt i fastigheter, skog, infrastrukturprojekt eller andra alternativa investeringar, utan enbart i aktier och räntebärande papper. Enligt lagen om AP-fonder ska AP7:s kapitalförvaltning ske utslutande i spararnas intresse. Näringspolitisk eller annan politisk hänsyn ska inte tas. AP7 är till skillnad från andra AP-fonder förhindrad att rösta på bolagsstämmor i svenska bolag. Hänsyn till miljö och etik ska tas i AP7:s förvaltning, utan att avkall görs på det övergripande målet om hög avkastning. Eftersom vi inte ser att det finns någon generell motsättning mellan avkastning och hållbarhetshänsyn, ger lagen oss goda möjligheter att bedriva en ansvarsfull kapitalförvaltning.

Hur arbetar AP7 med extern förvaltning?

Med intern förvaltning menas att placeringsbesluten fattas och verkställs av våra egna anställda förvaltare. Med extern förvaltning menas att placeringarna görs av särskilt anlitade utomstående kapitalförvaltare, ofta större specialiserade firmor. AP7 använder sig av extern förvaltning för ungefär 90 procent av vårt förvaltade kapital. I valet mellan extern och intern förvaltning har vi tagit hänsyn till förväntad kvalitet och kostnad för de olika förvaltningsformerna. I avtalen med våra leverantörer av externförvaltning kräver vi att de uppfyller AP7:s krav på hållbarhet som till exempel förbjuder investeringar i bolag som AP7 har svartlistat. Vi för en kontinuerlig dialog med våra externa förvaltare och gör årliga utvärderingar av samtliga våra externa förvaltare inklusive eventuella nya förvaltare. Till skillnad från många andra kapitalägare med extern förvaltning, har AP7 valt att inte överlåta ägarstyrningen av bolagen vi äger på de externa förvaltarna. Det betyder att AP7 själv sköter röstning på bolagsstämmor, bolagsdialoger, screening och svartlistning av bolag samt juridiska processer.

Hur stor andel av AP7:s förvaltade kapital omfattas av krav på ansvarsfull förvaltning?

Allt vårt kapital omfattas av krav på ansvarsfull kapitalförvaltning. AP7 investerar i tre tillgångsslag: noterade aktier, onoterade aktier och räntebärande papper. Aktier utgör cirka nio tiondelar av kapitalet. Onoterade aktier utgör endast en bråkdel av andelen aktier. Hela vår noterade aktieportfölj screenas två gånger om året för normkränkningar och kärnvapen och vi uppdaterar vår "svarta lista" två gånger om året. Svartlistningen gäller för alla våra tillgångsslag. AP7 ställer krav på att våra förvaltare av onoterade bolag tar hållbarhetshänsyn i förvaltningen, och vi har en särskild utvärderingsprocess för dem. AP7 har riktlinjer för våra ränteinvesteringar som förhindrar investeringar i obligationer utgivna av auktoritära regimer eller obligationer utgivna av svartlistade bolag. Idag investerar AP7 enbart i svenska bostads- och statsobligationer samt svenska gröna obligationer.

Var kan jag hitta mer information om AP7:s arbete med ansvarsfulla investeringar?

- På AP7:s webbplats kan du läsa vår blogg och om vårt hållbarhetsarbete. Där finns också våra tidigare hållbarhetsredovisningar och årsredovisningar. www.ap7.se
- På Swesifs hemsida kan du ladda ner hållbarhetsprofiler över AP7:s räntefond och aktiefond www.hallbarhetsprofilen.se
- AP7 rapporterar årligen till PRI. Du kan ladda ner vår rapport, AP7 RI Transparency Report, här: www.unpri.org/signatories/ap7/866.article

Text: Sjunde AP-fonden
Foto/illustration: Jonas Böttiger,
Omslag, 4-5, 11-12, 19-20
Pontus Höök, 2-3, 32-33
Peter Knutson, 6-7
Steven Gomez, Pexels, 16
Geoff Pugh, 21
Neil Palmer, CIAT, 22-23
Idé och grafisk form: bottiger.se
Tryck: Ätta.45

65 bolag vi önskar investera i igen...

AECOM Involvering i kärnvapen. **AES CORP** Kränkningar av mänskliga rättigheter och miljönormer i samband med ett dammbyggnadsprojekt i Panama. **AIRBUS SE** Involvering i kärnvapen. **AVICHINA INDUSTRY & TECHNOLOGY** Kränkningar av mänskliga rättigheter genom försäljning av vapen till Burma. **BABCOCK INTERNATIONAL GROUP PLC** Involvering i kärnvapen. **BAE SYSTEMS PLC** Involvering i kärnvapen. **BARRICK GOLD CORP** Kränkningar av miljönormer i samband med gruvdrift i Chile och Argentina. **BHARAT HEAVY ELECTRICALS LTD** Kränkningar av miljönormer genom konstruktion av kolkraftverk i anslutning till världsarvsklassad nationalpark. **BHP BILLITON LTD/PLC** Kränkningar av miljönormer och mänskliga rättigheter i samband med en dammolycka i Brasilien. **BOEING CO** Involvering i kärnvapen. **COMPANHIA ENERGETICA DE MINAS GERAIS (CEMIG)** Kränkning av mänskliga rättigheter i samband med dammbyggnadsprojekt i Brasilien. **CENTRAIS ELETRICAS BRASILEIRAS** Kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med ett dammbyggnadsprojekt i Brasilien. **CHINA RAILWAY GROUP LTD** Kränkningar av arbetstagares rättigheter i Kina. **CINTAS CORP** Kränkningar av arbetstagares rättigheter i USA. **DEUTSCHE TELEKOM AG** Kränkningar av arbetstagares rättigheter i USA. **DONGFENG MOTOR GROUP CO LTD** Försäljning av krigsmateriel till Vitryssland i strid med EU-embargo. **ELBIT SYSTEM LTD** Försäljning av krigsmateriel som används i kränkningar av mänskliga rättigheter i Israel. **ENBRIDGE INC** Kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med konstruktion av oljeledning i USA. **ENTERGY CORP** Agerar i strid med Parisavtalet genom att motverka klimatlagstiftning i USA. **EXXON MOBIL CORP** Agerar i strid med Parisavtalet genom att motverka klimatlagstiftning i USA. **FLUOR CORP** Involvering i kärnvapen. **FORTIVE CORP** Involvering i kärnvapen. **GAZPROM PJSC** Agerar i strid med Parisavtalet genom utvinning av arktisk olja i Ryssland. **GENERAL DYNAMICS CORP** Involvering i kärnvapen. **GOLDCORP INC** Kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med gruvdrift i Guatemala. **HANWHA CORP** Involvering i klustervapen och personminor. **HARRIS CORP** Involvering i kärnvapen. **HONEYWELL INTERNATIONAL INC** Involvering i kärnvapen. **HUNTINGTON INGALLS INDUSTRIES INC** Involvering i kärnvapen. **HYUNDAI HEAVY INDUSTRIES CO LTD** Kränkningar av arbetstagares rättigheter i Sydkorea. **INCITEC PIVOT LTD** Kränkningar av mänskliga rättigheter genom import av fosfat från det ockuperade Västsahara. **JACOBS ENGINEERING GROUP INC** Involvering i kärnvapen. **JBS SA** Kränkningar av arbetstagares rättigheter i USA och Brasilien. **L3 TECHNOLOGIES INC** Involvering i kärnvapen och klustervapen. **LARSEN & TOUBRO LTD** Involvering i kärnvapen. **LEIDOS HOLDINGS INC** Involvering i kärnvapen. **LEONARDO SPA** Involvering i kärnvapen. **LOCKHEED MARTIN CORP** Involvering i kärnvapen, klustervapen och personminor. **LUKOIL PJSC** Kränkningar av miljönormer i samband med oljeutvinning i Ryssland. **MARATHON PETROLEUM CORP** Kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med konstruktion av oljeledning i USA. **MERLIN ENTERTAINMENTS PLC** Kränkningar av fackliga rättigheter i Tyskland. **NORTHROP GRUMMAN CORP** Involvering i kärnvapen. **NUTRIEN** Kränkningar av mänskliga rättigheter genom import av fosfat från det ockuperade Västsahara. **NTPC LTD** Kränkningar av miljönormer genom konstruktion av kolkraftverk i anslutning till världsarvsklassad nationalpark. **PEABODY ENERGY** Agerar i strid med Parisavtalet genom att motverka klimatlagstiftning i USA. **PHILLIPS 66** Kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med konstruktion av oljeledning i USA. **RAYTHEON CO** Involvering i kärnvapen. **RENAULT SA** Kränkningar av arbetstagares rättigheter i Turkiet. **REPSOL SA** Kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med ett gasutvinningsprojekt i Peru. **ROLLS-ROYCE HOLDINGS PLC** Involvering i kärnvapen. **ROYAL DUTCH SHELL PLC** Kränkningar av miljönormer och mänskliga rättigheter i samband med oljeutvinning i Nigeria. **SAFRAN SA** Involvering i kärnvapen. **SERCO GROUP PLC** Involvering i kärnvapen och kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med drift av flyktningförläggningar i Australien. **SGL CARBON SE** Involvering i kärnvapen. **SK INNOVATION CO LTD** Kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med ett gasutvinningsprojekt i Peru. **SOUTHERN CO** Agerar i strid med Parisavtalet genom att motverka klimatlagstiftning i USA. **TATA POWER CO LTD** Involvering i kärnvapen. **TEXTRON INC** Involvering i klustervapen. **THALES SA** Involvering i kärnvapen. **T-MOBILE US INC** Kränkningar av arbetstagares rättigheter i USA. **TOSHIBA** Involvering i kärnvapen. **TRANSCANADA CORP** Agerar i strid med Parisavtalet genom storskaligt oljeledningsprojekt i USA och Kanada. **UNITED TECHNOLOGIES CORP** Involvering i kärnvapen. **VALE SA** Kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med dammbyggnadsprojekt i Brasilien samt kränkningar av miljönormer och mänskliga rättigheter efter en dammolycka i Brasilien. **WAL-MART STORES INC** Kränkningar av arbetstagares rättigheter i USA.

AP7 investerar i de bolag som ingår i MSCI ACWI som på ett godtagbart sätt följer kraven i de internationella konventioner som Sverige har skrivit under och som kommer till uttryck i FN Global Compacts tio principer, vilka beskriver företags ansvar för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption. AP7 svartlistar företag som deltar i utveckling och produktion av kärnvapen. Från och med granskningen i december 2016 är Parisavtalet till FN:s klimatkonvention en av de normer vi utgår från i vår analys. De 65 företagen ovan är svartlistade och exkluderade per december 2018.

AP7
Vasagatan 16, 10tr
Box 100
SE-101 21 Stockholm
Sweden
Tel: +46 8 412 26 60
Fax: +46 8 22 46 66
www.ap7.se